

Szerkesztőség

Arad, Acsoy-palota.

Kiadóhivatal

Bufr. Regele Ferdinánd 422
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Szerkesztő: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELOFIZETES

HATÁRYEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 840 Le
Félévre ... 480 Le
Negyed évre ... 240 Le
Havonta ... 70 Le

Hirdetéseik díjazás szerinti
Megjelenik naponta reggeli

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucurestiben 60 leval
több.

Erős lendület

nyilvánul az utóbbi időben Arad város fejlődésében. Hatalmas tervek megvalósulásáról tárgyalnak a városházán. Óriási lehetőségek széles perspektívája tárul a város vezetősége elé, a főpolgármester naphosszat pénzemberekkel, szakértőkkel, jogászokkal tárgyal, valami lázas izgalom és akarás volt be a máskor oly csendes bürokratikus városháza alá. Arad város is lépést akar tartani a fejlődéssel és a főpolgármester is úgy látja, hogy az irányítása alatt levő városnak is bele kell kapcsolódnia az újjáépítés, az evolúció nagy munkájába. A háború elmúlt, a rettenet ájulásból már magunkhoz térünk és öntudatunk első mozdulatával a munkát ragadjuk meg.

Robu János főpolgármester most valóra akarja váltani Arad város régi álmát: a villamosközlekedést. Tárgyal a különböző érdekeltségekkel és a tárgyalások anyagából az tűnik ki, hogy nincsen messze már az az idő, amikor a karsu villamoskocsik végigszágulhatnak Arad város utcáit. Most a város újabb életrevaló vállalkozásairól hallunk. A város ki akarja használni gazdaságosan a területén levő gazdag és eddig még kiaknázatlan földgázforrásokat. Az a mérhetetlen kincs, amely eddig paragon hevert, jelentős jövedelmi forrást is biztosítana a városnak és felbeindíthatna hasznos jelentene a város polgárságának ez a kifogyhatatlan örök energia. Komoly ajánlatok és tervek fekszenek a város vezetősége előtt és Robu János, ez a kétségtelenül európai gondolkodású főtisztviselő helyes érzéssel azonnal meglátta, hogy mit jelent városára nézve, ha rövidesen megkezdődhet az intenzív földgázfúrás munkája. A város ennél azonban nem akar megállni. Legújában egy nagyarányú cukorgyár alapítása lépett előtérbe. Nagy építkezésekről lenne szó, ezernyi munkásnak biztosítanának munkalehetőséget, a gyártermelésével növelné Románia cukortermelését, csökkentené a behozatalt és lenyomná a cukor magas árát.

Mind nagyszerű tervek, merész elgondolások, életrevaló ötletek, csak meg kell valósítani őket. És Arad város főpolgármestere a maga energiájával tető alá is juttatja a terveket. A fejlődés parancsa és Arad városa — ügylész — meg akar ragadni minden alkalmat, hogy bekapcsolódjék a konszolidáció grandiózusan nagy és egészséges vérkeringésébe.

Románia megszigorítja a kivándorlást.

Elkészült a be- és kivándorlást szabályozó új törvénytervezet.

(Bucuresti, február 28.) A kivándorlások körül tapasztalt nagyarányú visszaélések arra készítettek a kormányt, hogy új törvényt készítsen a kivándorlásról és a bevándorlásról. A törvény megalkotásával Chiurescu közgazdasági minisztert bízták meg, alk. már el is készítette törvénytervezetét. Az új törvény értelmében ezentúl csak azok vándorolhatnak ki, akiknek a belügyminiszter által kiadott utlevelét a közgazdasági miniszter is látta-mozza. Megállapítja még a törvény, hogy milyen állású és koru és milyen körülmények között élő román állampolgárok vándorolhatnak ki. A kivándorlási irodák számát tetemesen redukálják és va-

lamennyi a közgazdasági miniszter ellenőrzése alá kerül. Az irodáknak a közgazdasági miniszteriumnál nagyszegű kauciót kell letétbe helyezni a kivándorlási szándékozók esetleges kártalanítására. A nem szabályszerűen működő irodák ellen rendkívül szigorral járnak el és azok vezetőit súlyos pénzbírságon kívül még évekre terjedő szabadságvesztéssel is sújtják. Az új törvény a bevándorlás kérdésével is foglalkozik és csak a biztos keresettel bíróknak engedélyezi a jövőben a Romániában való letelepedést. Az átutazók szintén szigorú ellenőrzés alá kerülnek és bizonyos meghatározott határidőn túl az itt tartózkodást nem engedélyezik.

Meghalt a német birodalom elnöke.

Ebert Frigyes, a forradalom utáni német köztársaság első elnöke néhány napos betegség után elhunyt. — Mélységes a gyász Németországban.

(Berlin, február 28.) A német köztársaságnak nagy gyászja van: meghalt Ebert Frigyes a köztársaság elnöke, a békekötés utáni megújított német birodalom első polgári feje. Ebert kimagasló alakja volt az újabbkori német történelmének, egyszerű nyergesmes teréből küzdötte fel magát egy hetvenmillió nagy nép fejévé. A legválságosabb időben ül bele az imperator örökébe és bölcs mérsékletével egyformán le tudta esendíteni a túlzó nacionalizmust és a szélsőséges kommunista törekvéseket. Ebert halálával a német birodalom egyik legértékesebb fiát veszítette el. Az elhunyt államfő betegségéről, utolsó napjairól és ma bekövetkezett haláláról a következő jelentések szólnak:

Betegsége.

Ebert birodalmi elnök szerdán, február 23-án vakbélgyulladásban hirtelen megbetegedett. A baj súlyos kimenetelűnek látszott és azonnal elvitték a West-szanzatórium egyik külön szobájába, ahol gondos kezelés alá vették. A műtétet még aznap végrehajtották, de a féregnyulvány gennyesedésbe ment át és áttörte a hasfalat, úgy, hogy általános hashártyagyulladás állott elő. Mint rendszeren a megbetegedést követő harmadik napon az elnök közérzete reggel jobb volt, éjjelre azonban a hashártyagyulladásban rosszabbodás állott elő, úgy, hogy a birodalmi elnök az éjszakát nagyon

nyugtalanul töltötte. Az orvosok ekkor már komolyan kezdtek aggodni és az elnök szorongó családját előkészítették a legrosszabbra. Ma reggel kilenc órakor kezelőorvosai a következő jelentést adták ki: Reggel öt órakor hashártyagyulladás tovább fejlődött és a hanyatlás állandó. A beteg jelenleg alszik, állapota reménytelen. Ekkor már mindenki tudta, hogy a nagybeteg órái megvannak számlálva, az orvosok már nem segíthetnek rajta, a betegség erősebb a tudományánál.

A halál.

A Wolff-ügynökség délelőtt fél tizenegyre a következő jelentést adta ki: Ebert birodalmi elnök ma délelőtt negyed tizenegyre csendesen elszenderült, anélkül, hogy eszméletét pillanatig is visszanyerte volna. A reggel öt órakor kiadott orvosi jelentés óta Ebert csendesen agonizált, az orvosok meg sem kísérelték életre hívni mesterséges eszközökkel, nem akarták szenvedéseit meghosszabbítani. Halála pillanatában felesége, gyermekei, kezelő orvosai és Meisener-államtitkár álltak agyánál.

Ebert elnök pályafutása.

Ebert Frigyes, a német köztársaság első elnöke 1871-ben született: igen szegény munkás családból. Elemi iskoláinak elvégzése után egy nyergesmesterhez adták tanulónak, itt fel is szabadult és huzamosabb ideig dolgozott ebben a

szakmában. Később önállósította magát, mester lett, de azért nem színt meg tagja lenni a szociálisták pártjának. Kínzó szónok és hatalmas szervező talentum volt és kezdett mindinkább nagyobb szerepet játszani az egyre erősödő német szociálista pártban. Később teljesen szakított mesterségével teljesen a politikai pályára adta magát és ismert névű szociálista hírlapíró lett. Amikor Bebel, a német szociáldemokrata párt világhírű vezetője meghalt, egyhangúlag őt választották meg pártelnöknek. 1918-ban a kitört forradalom után ő lett a német birodalom kancellárja, majd 1919-ben, amikor Weimarban a szövetséges koalíció lerakta az új államforma alapját és létrehozta az azóta híressé vált weimari alkotmányt, hatalmas beszédet mondott a köztársaság mellett és Németország önkormányzatáért. A közelgő elnökválasztásra az ő neve került egy-szerre előtérbe és 1919. február 14-én Podasovszky ellenében 274 szavazattal 49 ellenében őt választották meg a birodalom elnökévé. Ebert a szociáldemokrata-pártnak az ugynevezett mérsékelt frakciójához tartozott és emiatt súlyosan támadták a szélsőséges elemek. Az elnök azonban a széles néprétegek között mégis nagy népszerűségnek örvendett.

Gyászol a német birodalom.

A halálhír villámgyorsan terjedt el Berlinben s a táviró szíjjelvitte a gyászhirot az egész nagy birodalomban. Az elnök halálának a híre mindenütt mély és őszinte részvétet keltett. A középületekre azonnal kitűzték a gyászlobogókat és a lapok külön kiadásokban számoltak be a szomorú eseményről, nagy cikkekben méltatva az elhunyt államfő érdemét. A kormány nyolc napos hivatalos gyászt rendelt el. Az ország minden részéből érkeznek részvétlívóiratok az özvegyhez. Érdekes, hogy Doumergetól, a francia köztársaság elnökétől ma reggel érkezett távirat a német kormányhoz, amelyben szerencsés és gyors felgyógyulást kíván a német államfőnek. A temetés iránt még nem történt intézkedés, de valószínűleg Ebertet a nemzet halottját és a köztársaság első elnökét nagy pompával helyezik örök nyugalomra.

— Uj ügyész Aradon. A lemondott Pausesi Miklós királyi ügyész helyébe az igazságügyminiszter Radulescu V. János jelicai bíró nevezte ki az aradi ügyészséghez. Az új ügyész ma megjelent az aradi törvényszék elnöksége előtt, letette a hivatali esküt és, átvette hivatalát.

Földgáz kutat Arad.

Nagyszabású városfejlesztési tervek.
Cukorgyár létesül Aradon.

(Saját tudósítónktól.) Arad város fejlődésének gyarapítására nagyszabású terveket dolgozott ki a város vezetősége. Dr. Robu János főpolgármester mindent elkövet, hogy a városnál szükséges beruházásokkal ne terhelje anyagilag a közönséget. E célból megbizta Kaufmann Kamil gépüzemigazgatót, hogy a legsürgősebben lépjen érintkezésbe a Magyar Földgáz részvénytársaság romániai jogutódjával, „Fragas” r. t. vel az aradi földgáz-kutak furása érdekében. A részvénytársaság annak idején szerződést kötött Arad várossal, amely szerint 1925. január elsejétől számított nyolc éven belül a földgáz-szolgáltatásnak meg kell indulnia Aradon. A szerződés keresztülvitele azonban vita tárgyát képezheti, mert a háború következtében a társaság nem kezdte meg az előzetes munkálatokat. Ez a körülmény nem akadályozta a főpolgármestert abban, hogy a város érdekében megtegye a kezdeményező lépéseket, amelyek ma már olyan eredményt mutatnak fel, hogy a város rövid időn belül jelentős lépéssel halad a fejlődés felé. A „Fragas”-társaság megbízottai és Arad város vezetősége között megindultak a tárgyalások a gázkutak furása dolgában. A társaság megbízottai kijelentették, hogy nem zárkoznak el a munkálatok azonnali megindítá-

sától és hajlandók a furásokat a várossal együtt közös költséggel megindítani. Először a próbafurások kezdődnek meg és a város terve az, hogy az aradi gyáriparosok bevonásával együttesen járul hozzá a furási költségekhez. A földgáz kihasználására részvénytársaságot szándékozik alapítani a város, amelynek főrészevényese a város közönsége lesz. Szakvélemények szerint, Arad alatt olyan nagymennyiségű földgáz van, hogy annak segítségével az egész város világítását el-

lehet látni és az iparvállalatok is rendkívül olcsó gázhoz jutnának.

A város másik nagyfontosságú terve a cukorgyár alapítása. A bucurestii érdekeltséggel lefolytatott tárgyalások ebben az irányban hamarosan befejeződnek és az aradi cukorgyár építése a régi keményítőgyár helyén rövid időn belül megkezdődik. Ma délelőtt Aradon tartózkodott Fringian Nicu a cukorgyárérdekeltség vezérigazgatója és beható tárgyalásokat folytatott dr. Robu főpolgármesterrel.

Borzalmas loporrobbanás Braziliában.

Rio de Janeiroból jelentik: Nitheroyban ma, a puszkaporaktár levegőbe repült. A robbanás következtében százah meghaltak, 600 ember súlyosan megsebesült és 3000 ház teljesen elpusztult.

Világjáró Kleits Matyas nem beszél...

Az aradi Astra-gyár egyik munkása nagyszabású felfedező expedíciókban vett részt.

(Saját tudósítónktól.) Arad egyik csendes mellékucájában lakik egy egyszerű iparosember, akiről csak kevesen tudják, hogy évekei ezelőtt izgalmas kalandokon ment keresztül, bejárta az öt világrészt és expedíciókkal a civilizáció végső határáig jutott el. Kleits Matyas Astra-gyári asztalos szófukar és magabizárkózt ember, akit az átélte veszedelmek csak megedzettek az élet küzdelmei ellen. Beavatott barátjai előtt is csak nagy ritkán beszél el egyes kalandokat, érdekes élettörténetéből különben nem lehet őt szóra bírni. Munkája után dr. Ratiu (Sariot Domokos)-uccá-

ban levő lakására vonul vissza és ott olvasgatja, javítgatja naplóját és emlékiratait, amelyeket talán ki is fog adni. De hogy mikor, az még nagy kérdés. Nemrég egy ismert magyar kiadó kereste fel ajánlatával a naplója kiadására, azonban a leghatározottabban visszautasította: — Még egyelőre nem adom ki a könyvemet, azonban ha egyszer kiadásra kerül, meglepő dolgokat fognak benne olvasni. Elmesélte, hogy amikor az északisarki expedícióról érkezett vissza, berlini lakását szinte elfőzönlőtte a sok kíváncsi érdeklődő, azonban akkor is mint most, a legszigorúbban zárkózott el

minden felvilágosítás megadásától. Nincsen semmi értelme annak, hogy részleteket közöljenek élményeiről, jelentette ki, mert naplóm csak egészben, hiánytalanul válthatja be a hozzá fűzött várakozást. Csak annyit mondhatok, hogy kevés olyan ember van Romániában, aki annyi veszedelem között lebegett volna — a világháború borzalmaival leszámítva — mint én. Minden rábeszélés hiábavaló volt, a világjáró Kleits Matyas néma maradt és tiltakozatosan csak annyit jelentett ki: Majd egyszer rendelkezésére bocsátom az emlékirataimat, most azonban lehetetlen. Elmondta még, hogy két társával akivel expedíciós útján volt, még ma is levelezik, egyik Skóciában, másik Hollandiában él. Azt irták nekem, hogy még megynk együtt egy világgörútra és ez nem is oly lehetetlen. Szemei felcsillantak, képzeletében talán újra a végtelen hőmezőket járta vagy Afrika végtelen erdősegei között bolyongott. A feikésedés azonban csak néhány pillanatra tartott, a tűz újra kialudt szemében és fáradt hangon mondta: Akkor még nem volt családom és nem volt, ki féltessen a veszedelmektől. Most azonban családom van és nem hiszem, hogy újra elindulhatnék. Pedig tessék elhinni, hogy sokkal szabadabbnak érzi az ember magát a végtelen mezőségeken, a természet csodái között, mint itt az ideges, küzködő városban, ahol az emberek csak egymást szorongatják le.

TARCA

Udvari krónika.

A mayerlingi dráma. — Az élet Gödöllőn. — Redwitz Mária bárónő emlékirata.

(Bécs, február 28.) Redwitz Mária bárónő, aki tizenöt éven át volt udvarhölgy Károly Tivadar bajor herceg családjában, most adta ki emlékiratait, amelyek „Udvari krónika” címmel most jelentek meg Münchenben. Az ő könyvéből valók a következő részek, amelyek a mayerlingi drámáról és Gödöllőről szólnak. Az előbbiről a többi közt ezt írja:

Sétánkból hazatérve hallottuk, hogy Rudolf osztrák trónörökös hirtelen meghalt. Mindenki megrémült és megdöbbent, senki sem hitte el, hogy mint az első hír mondta, szívszélhűdés érte volna, inkább azt gyanította mindenki, hogy a vadászon szerencsétlenség érte és ezt az esetet összefüggésbe hozták elválásának hírével, amely csak nemrég terjedt el. Mindenki inkább izgatott volt, minsem szomorú, mert itt, amint látszott, senki sem állott közel hozzája. Nemsokára a legkülönbözőbb hírek kaptak szárnyra. Azokat, akik a temetésre bejelentették magukat, felkérték, hogy ne jöjjenek el. Oszella hercegnő, a testvére, udvarhölgyével, Limpöck bárónővel azonnal Bécsbe utazott, ahonnan a legközelebbi napokban ezt a levelet írta:

— A császár maga jött el értünk a pályaudvarra. — Ki sem mondhatom, hogy mennyire meglepett és megindított a látása. Az óta nem láttam senkit a fenségek közül, csak a halott trónörökösöt láttam, aki hálószobájában az ágyon fekszik, mintha aludnék. El sem hiheti az ember, hogy halott. Ágyát virág ékesíti, az előszobában mindenfelé térdelő és imádkozó emberek vannak. A hirt állítólag az osztrák császárnő közölte a császárral, rendkívül óvatosan és szeretetteljesen. A császár eleinte úgy mondják, teljesen megtört, de néhány óra múlva megemebrelte magát, mindent maga rendezett a Burgban és személyesen fogadta a holttestet a Burgban. A trónörökösöt valóban boltan találták az ágyában, és úgy látszik a vadászati szerencsétlenségről szóló hír nem mondott igazat. Hiszen különben nem lehetne ilyen részleteket hallani. Amikor nem jelent meg a vadászon, Hoyos gróf a komornyikkal bement a hálószobába, akkor már halva volt. Általános megdöbbenés. Latour gróf, az elhunyt nevelője, a lépcsőn hangosan zokogott. A trónörökösőről keveset hallhattam, csak azt, hogy a fenségek nagyon kedvesek irányában.

Ez a levél azt mutatja, hogy a Burgban fenn akarták tartani az első hivatalos jelentést, de már a külföldi lapok az öngyilkosság hírért közölték. Más hírek szerint valami féltékeny férj lőtte agyon, a mások szerint agyonütötte. Az igazat csak a szemtanúk tudják és egy-két beavatott

ember. Lajos Viktor főherceg az öreg fenségnek azt mondta:

— Az egész esemény olyan iszonyatos, hogy sohasem lehet bevallani. Amikor az öngyilkosságról beszélünk, itt a házban azt mondták, hogy a trónörökös még a nyáron így szólt:

— Vagy háromszáz évig szeretnék élni!

A most oly sűrűn emlegetett Vecsera Mária bárónőt Egyiptomban láttam inkább pikánsnak mint szépnek mondható és meglehetősen kövér. Holttestét Mayerlingben átaótták a nagybátyjának. A család később Velencéből keltezett gyászjelentést adott ki.

Amália bajor hercegnőt 1885-ben Valéria kir. hercegnő meghívta Gödöllőre és ekkor a bajor udvarhölgy néhány hétig szemtanúja volt a császári pár életének. Erről szólnak a következő részletek:

November 15-én utaztunk Gödöllőre. Amikor itt a pályaudvarra érkeztünk, a hercegnő a perronon megpillantotta katonaruhában a császárt, ami nagyon meglejtette. Mindenki csak a legnagyobb urat látta benne, senki sem a rokont és tulajdonképpen egyszerű szeretetreméltó ember. Erzsébet császárnő most is mint rendesen uton volt. Hat óraker volt az ebéd. Negyedórával, husz perccel előbb kellett mindenkinek megjelennie mert a császár mindig korán jött. Amikor beléptünk, mindenki felállott.

Azután egy kézmozdulattal az ebédlőbe invitált bennünket a császár. Kornis grófnőnek és nekem előtte kellett belépnem. Mi-

vel először a császárt szolgálták ki, ő pedig nagyon gyorsan evett, mindenki bábeletlenül sietett. Mindig csodálunk, hogy az éhes katalabb iraságok, akiket utólag szolgáltak ki, milyen gyorsan tudtak olyan nagy porciókat lenyelni. Ez az evés nem tett kellemes hatást. A császár természetesen senkit sem szolgált meg és ha hébe-hóba kérdezett valamit, lehetőleg rövid feleletet kapott. Beszélgetésekre nem került sor. Gödöllőn igazán nem volt kellemes az élet.

— Ebéd után — folytatta az udvarhölgy — az egész társaság egy szomszédos szobába ment, ahol a nagy majolikakályha mellett foglaltak helyet. A császár szivarozott, alig szólt egy-egy szót. A felelet többnyire ez volt, Igen felség, vagy nem felség! A legközelebb hozzá Valéria hercegnő állott és mégis mikor egyszer azt mondta neki Kornis grófnő, hogy legyen kedves a császárral, hiszen az apja, a kir. hercegnő ezt felelte:

— De hiszen ő a császár is!

Abból az időből amikor Ferenc József háztűznézőben volt Bajorországban, az udvarhölgy ezt jegyezte fel: Amikor a császár megkérte Erzsébet hercegnő kezét, ennek nem volt nagy kedve, hogy igent mondjon. De felvilágosították, hogy a császárnak nem lehet kosarat adni, mire a hercegnő nagyot sóhajtván, tizenhat évének csintalanságával ezt felelte:

— Ó bárcsak szabó volna!

De császár volt és Erzsébetnek igent kellett mondan.

Gyilkolt a zsarnok feleség.

A hoguesi kastély urnöje vadászpuskával akarta lelőni férjét, Deubel mérnököt. — A dúsgazdag asszony pénze tudatában zsarnokoskodott.

(Páris, február 28.) Az Alsó-Szajna kerület esküdtbírósa előtt ma került főtárgyalásra a Deubel-házaspár szenzációs pöre, amely az elmúlt év októberében oly nagy port vert fel Franciaországban. Nem kisebb dologról van szó, minthogy Deubelné, a gyönyörű hoguesi kastély urnöje, gyilkossági szándékkal háromszor rálőtt vadászpuskájából férjére, Deubel mérnökre. A mérnök annakidején súlyosan megsebesült, többhónapos szanatóriumi ápolás után azonban ma gyógyultán áll, mint főmagánvádó, a törvényszék előtt.

A negyvenhároméves Deubelné Newyorkban született Amerikába kivándorolt francia szülöktől, akik idővel meggazdagodtak és visszatelepődtek Észak-Franciaországba, ahol tekintélyes birtokokat és kastélyokat vásároltak. Leányuk, Marguerite, aki nagy hozományt kapott, háromszor ment férjhez, a két első férjétől két fia született, valamennyi házasságban pedig türhetetlen karakternek, házsártosnak, zsugorinak és zsarnoknak bizonyult.

A vagyon az övé volt, ő parancsolt. Csak rá kellett pillantani számos fényképére, amelyet most a párisi lapok és kirakatok mindenfelé bemutatnak. Rendkívül gonosz és férfiasan kemény arca van ennek a teljesen csunya nőnek, aki talán sohasem volt fiatal.

Az emlékezetes gyilkos kísérlet a hoguesi kastélyban azon az októberi reggelen így történt:

Deubelné harmadik férjével állandó civakodásban élt. Mindenestre a mérnök a jóval rokonszenvesebb típus, egy évvel fiatalabb az asszonynál. Nem a legrózsásabb körülmények között lehetett, amikor, néhány évvel ezelőtt, elvette feleségül a dúsgazdag, elvált asszonyt. De nem tartatta el magát az asszonnyal, hanem mindenképp igyekezett, hogy kibővítsé munkakörét és nem szívesen vette igénybe az asszony jövedelemforrásait. A pénzt a nagy háztartás fedezéséhez azonban természetesen egyenként adták össze és az anyagi dolgok miatt napirenden volt közöttük a legdurvább fajta összeszólalkozás.

Az agresszív fél mindig az asszony volt, aki nem egyszer tett megalázó célzásokat, hogy a férfi érdekházaságot kövölt. Az elmúlt ősszel is tele volt a hoguesi kastély Deubelné személyes jóbarátaival. Ott élt, két fián kívül, két szintén terror alatt tartott, gyógydját, orvosát, de sőt előbbi férje is, egy volt képviselő, aki csak azért tartotta fenn barátságát, hogy ezzel Deubelt megvédje bosszántsa.

Deubel szelíd ember volt, de végre is megalégtelte ezt a poklot, egy este becsomagolt, soffőrtjét másnap korán reggel a házhoz rendelte, a közös kasszából ki-

vett olyan összeget, amelyet Newyorkig el lehet jutni és elkészírt az asszonytól. A reggeli indulásnál Deubelné megjelent. Egyszerűen tajtékzott. Nemcsak a pénzért, amelyet Deubel magához vett, hanem a tényért is, hogy férje őt itt akarja hagyni. Ráparancsolt urára, ne merjen elutazni. Deubel nem is felelt, fogta csomagjait és a soffőr segítségével az autóra rakta. Deubelné ekkor besietett a vadászpuskájáért.

Lejött a Perron lépcsőjére és

célba vette urát. A soffőr sietve megindította a kocsi, de későn. Három golyó találta a szerencsétlen mérnököt. Az asszony ezután rá sem hederített a súlyosan sebesített emberre.

Két fiában volt annyi becsület, hogy a lehavrei klinikára autón elszállították. Deubelné eleinte részint fenyegetéssel, részint megvesztegetéssel, hamis tanukat állított. De a rendőrség előkerítette a fiatal soffőrt, aki az asszonytól való félelmében messze vidékre elvándorolt. Ez a legény pontosan úgy adta elő a gyilkos kísérletet, mint Deubel, a férj. Ennek alapján valószínű, hogy súlyosan elítélik az egyébként is rendkívül ellen-szenves feleséget.

A forrongó vulkán országában.

Kiküldött munkatársunk Olaszországban.

Rabszolgavásáron az olasz ég fiai

A tengeri hajózás és a kivándorlás. — Olaszország külkereskedelme számokban.

Alassio, február havában.

Az éjjeli láthatatlan kezek óriási messzelökkel ólomszürkére mázolták az égboltot. A tenger piszkos zöldes színben, tajtékzó dühhel hullámzik a part felé, míg én karosszékben nézem az isteni játékokat és hallgatom a monoton morajlást és zugást.

Mintha erdélyi havasok erdőrengetegekben szélvihar süvitene a fák között...

Messziről, onnan, ahol tenger és égbolt egymásba ölel, egy hatalmas vitorlás körvonala rajzolódnak elem és Genova felől egy modern rabszolgaszállító hajóóriás siet az Ujvilág felé, új reményekkel, új könnyekkel...

Vitorlás... Akaratlanul is régi emlékek tornyosulnak fel bennem. Ifjúkori mesék a gazdag hollandusról, a „Kannitverstan” kincseiről és haláláról, hajókról, melyek kávéval és gyapottal, elefántcsonttal és fűgével, rizszel és selyemmel, myrthussal és arannyal megrakva, hetek, sőt hónapok kalandjai után, a nép öröm rivalgása között érnek a hazai kikötőbe.

És ma? Mindennapi dolog a kereskedelmi és személyszállító hajók indulása vagy érkezése. Ugy mennek Indiába, vagy a Kanári szigetekre, mint Horváth gazda a szomszédfaluba.

Olaszország kikötőibe az 1921 évben 167.988 olasz és 5.945 külföldi hajó érkezett, 9.054.654, illetve 7.109.018 tonna áruval, míg 167.850 olasz és 5969 külföldi hajó távozott 3.274.459, illetve 742.074 tonna rakományal.

Legnagyobb forgalma, 11.670 érkező és 11.682 induló hajóval és 2.583.692, illetve 2.571.510 tonna kirakott és berakott áruval Triest kikötőjének volt, mely tudvalegyen csak a „békekötés” révén került Olaszországhoz.

Hajó- és áruforgalom tekintetében a második helyen Nápoly (Napoli) szerepel, majd Genua következik. Palermo hajóforgalma

felülmulja ugyan Genováét. (amiben nagy része van a naponta Nápolyba induló és onnan ugyan-csak naponta érkező személyszállító gőzösöknek) de áruforgalma majdnem 100 perccel kisebb.

Rendkívül érdekes a genuai kikötő forgalmának néhány adata: 1913-tól 1916-ig 6.14.184 tonnáról 6.869.533 tonnára emelkedett s ez lassan, 1921-ig 4.318.820 tonnára lepadt. Szembetűnő az export hanyatlása. Mig ugyanis 1913-ban 1.231.822 tonna árut raktak Genovában hajóra, 1921-ben ez már csak 419.176 tonnát tett. Ez a hanyatlás azonban csak látszólagos, hiszen a triesti kikötőforgalma ellensúlyozza, de különben is úgy tudom, hogy 1921. óta úgy az import, mint az export számok ismét hatalmas fejlődést mutatnak.

Olaszország egész importja 1913-ban 3.418.919.010, exportja 2.511.638.537 millió lírá értékűt képviselt, 1920-ban 26.821.622.668 illetve 11.774.125.055 lírára növekedett, de 1922-ben csak 15.728.320.466, illetve 9.292.849.218 lírára rugott, azonban 1923-ban újból emelkedést mutat, még pedig 17.198.460.266 lírára az import- és 11.059.488.395 lírára az exportban.

A behozatalban első helyen állnak a gabona, hüvelyes és fűzelékfélék s azok melléktermékei (liszt stb.) 3.537.074.000 lírával, melyet 2.534.029.000 líra értékben a pamut követ. Gyaput, szőrmét 1.048.015.000 líra értékben importált Olaszország 1923-ban, gyan-tárut, ásványolajat és kátrányt 724.426.000, nyersbőrt 572.484.000 fát és cinkot 473.804.000 és gépeket 463.099 líráért.

Szép asszonyaink selyemruhából nagyrészt olaszországi selyemből készülnek. Selyemből és selyemáruból 2.762.943.000, pamutáruból 1.781.848.000 líráért exportálta Itáliát.

A zsuok asztalkáin mosolygó narancsok, datolyák, fügek és

mandulák Nápoly vidékéről és Sziciliáról kerülnek hozzánk. 1923-ban 983 millió, 876 ezer líráért szállított ezekből Olaszország hidegebb tájakra. — Sajtot 372.888.000, nyersbőrt 370.278.000 cipőt 351.595.000 és autókat 326.832.000 líráért exportált két évvel ezelőtt.

Legtöbbet Amerikából importálnak: 4.619 millió értékben, míg exportjuk az Ujvilágba 1.512 millió értéket képviselt. Németország a negyedik, Jugoszlávia a hetedik helyen áll, majd Ausztria következik a rangsorban 325.6 millió importtal és 325.4 millió exporttal.

A vitorlás ektünt... elnyelte a végtelenség és a számok tengere, csak a rabszolga szállító gőzös sűrű füstje lapul az éghez. Ujabb ezrek készülnek az új házába, az ígért földiére, mely csak az ígéretek földje.

Pedig de sokan vannak már odaát, hiszen Olaszország adja a kivándorlók legnagyobb hányadát.

Mig 1876-ban mindössze 108.771 olasz hagyta ott a hazáját, s ezek közül is csak 19.848 vándorolt tengeren túlra, 1906-ban már 789.977 ember mondott búcsút otthonának s ezek között 511.935 keresett új hazát Európa határain túl. 1913-ban érte el a kivándorlás tetőpontját 872.598 kivándorlóval, de 1918-ban csak 23.311 ember mondott búcsút szülőföldjének. 1923-ban azonban már ismét 396 ezer volt a kivándorló, ezek közül azonban 218 ezer Európában keresett új elhelyezést.

Összesen 7.500.000 olasz él hazáján kívül, szétszórva széles világon. Körülbelül hatmillió jut ezekből Amerikára, egy millió Európára, a többi Afrikában, Ázsiában találja (?) a mindennapi kenyerét.

A majdnem 8 millió külföldin kívül több mint 40 millió olasz él Olaszföldön. Az 1921-iki népszámlálás szerint Fiumével együtt pontosan 40.033.528 s ezek 97 százaléka olasz.

S mialatt agyamban a hatalmas számszlopok sorakoznak, a mindjobban kesülő felhőkől lassan, fájdalomosan megered az eső.

Az olasz ég megsiratja napbarnított fiait, kik könnyű batyuval, de nehéz szívvel indulnak el messze, hogy megkeressék azt a betevő falatot, melyet a szülőföld megtagad tőlük.

Bugát Jenő.

— A nyári színház tolvajainak nyomában. A Közlöny mai számában megírta, hogy az aradi ócska-piacon megtalálták a nyári színházból ellopott holmik egyrészét. A bevezetett nyomozás megállapította, hogy a színház felszerelését három elbocsátott statisztá lopta el és a százezer lej értékű holmit eladta. A rendőrség négy orgazdát tartóztattott le és a tolvajok kézrekerítésére megindult a nyomozás.

Igmándi kúrák otthon.

Minden háztartásban áldásos, ha kéznél van egy üveg SCHMIDTHAUER-féle Igmándi keserűvíz, mert szükség esetén reggelizés előtt fél pohárral használva gyorsan és alaposan eltávolítja fájdalom nélkül a gyomorban és belekben rejtőző csiraját számtalan komoly betegségeknek s elejét veszi ezáltal a baj további fejlődésnek a szervezetben.

Kapható minden gyógyszerárban és jobb fiázerüzletben. Az „Igmándi” nem tévesztendő össze másféle keserűvízekkel.

SZÍNHÁZI MŰVÉSZET

Küry Klára ismét visszatér a színpadra.

(Budapest, február 28.) A budapesti Népszínház egykori híres primadonnája, mint egy pesti lap jelenti, elhagyja önkéntes száműzetését a budapesti Városi Színházban fellép a Cigányprimás operettben. A köztudatban úgy él Küry, mint Blaha Lujza után következő nagy színésznő, mint Pálmay Ilka, aki most is látszik. Egy újságíró meginterjúvolta Küry, aki különös történetet mondott el magáról.

— Az idők multak s az emberek elraktározta, engem emlékek közé és én hallgattam. Velem nagy-nagy igazságtalanság történt, nekem még mindig ott van a helyem a deszkákon, ahol nem is régen egyike voltam a legünnepeltebbeknek. — Belenyugodtam, holott egy nappal sem vagyok idősebb Fedák Sárinnál. Fedák már akkor bálózott, amikor én 16 éves csitri lány, Pestre érkeztem. Mégis Fedák fiatalabb, mint volt, engem meg öregnek tesznek meg.

— A tulajdonképeni okok, amiért a színpadról visszavonultam, nem szelhető, mert attól tartok, hogy az annak idején ellenem dolgozó klikk ismét munkába lép.

— A craiovai román színház aradi vendéjátéka. Ma este kezdte meg a craiovai román nemzeti színház aradi vendéjátékát Manolescu-nak a legkiválóbb román színésznek a közreműködésével. Ma este egy francia vígjátékot mutattak be és ezuttal a román színjátszás büszkesége beigazolta, hogy vígjátéki színészek is a legkiválóbb. A társulat többi tagjai is nagyszerűen illeszkedtek az együttesbe. (—gh.)

• Az aradi színház heti műsora a következő: Vasárnap délután fél 3-kor: Nótás kapitány? Lengyel Irénnel; fél 6-kor Csokolj meg, vígjáték, F. Sugár Terivel és Fekete Mihállyal. Szigorúan csak felnőtteknek. Hétfőn: Csokolj meg, vígjáték, F. Sugár Terivel és Fekete Mihállyal, Premierbérlet 10. Szigorúan csak felnőtteknek.

• Az aradi Thália-kabaré heti műsora a következő: Vasárnap d. u. fél 6-kor olcsó helyárrakkal: Hindu mese. Vasárnap este 9-kor rendes helyárrakkal: Három a Grünhut. Szólók, tréfák, bluetek. — Kezdeté este 9 órakor. — Jegyek előre válthatók a kabaré pénztáránál d. e. 11—1-ig és este fél 8-tól.

• A budapesti színházak műsora. Budapestről jelentik: A Vigaszínházban szombaton este kettős premier volt: Flers és Caillavet háromfelvonásos vígjátéka „A főpénztáros ur” és Molnár Ferenc egyfelvonásos mulatságos képe a színészeletről. E két darab jelentős sikert aratott s a jövő heti műsorát e két darab dominálja. — A Renaissance-színház műsora a következő: Hétfő „Menyasszonyi látogatás”, kedd „Waterloot csata”, szerda „Menyasszonyi látogatás”, csütörtök „Szaretni”, péntek „Téged is” (előszőr), szombat „Téged is”, vasárnap délután „Szaretni”, vasárnap este „Téged is”. — A Városi Operette-színház

Az égő kereszt fanatikus lovagjai.

Érdekesek az amerikai Ku-Kux-Klan-mozgalomról. Aradi fiatalemberkarrierje Amerikában

(Saját tudósítónktól.) Amerika a be nem váltott ígéretek földje, ahonnan lesújtva és kifosztva térnek vissza hazájukba a letört egzisztenciák, akik dus reményekkel telve kötöttek ki a szabadság hazájában. Ott munkáért koldulva járják a kivándorlók kálváriáját, vagy idegeket és testet ölé munkában robotolva eínésztették fel az évek alatt idehaza összegyűjtött vagyonekájukat; azután minos más ut, csak a visszatérés. Kevesen vannak olyanok, akik tudásukkal és szerencséjükkel olyan megélhetést biztosítottak maguknak, hogy nem kell visszatérésre gondolniok és ha visszajönnek, azzal a boldog tudattal lépnek a vén Európa földjére, hogy Amerika hozzájuk hűséges volt, beváltott minden ígérteit. Dr. Steiner György geológiai mérnök, aradi fiatalember, aki alig három éve utazott ki Amerikába, az utóbbiak közé tartozik. A napokban érkezett Aradra rövid tartózkodásra, hogy szüleit meglátogassa. Beszélünk vele:

Kaliforniából indultam el Európába — mondotta dr. Steiner — Texas állam Dallas nevű fővárosában működő petroleum és olajtermelő társaság küldött, hogy tanulmányozzam az európai új találmányokat, amelyek legalkalmasabbak geológiai kutatásokra. Aradról majdnem három éve mentem ki Amerikába és ott hamarosan állást kaptam az Edison-cég-nél. Hat hónap múlva meghívtak egy petroleum kitermelő vállalat-hoz és azóta ott vagyok. Hogy valmit Amerikáról is mondjak: Északamerikának a szesz ital csempészes lelkizésén kívül legnagyobb gondot okoz a Ku-Kux-Klan társaság. Ennek a társaságnak székhelye Atlantában, Georgia fővárosában van. Itt van Mr. Evansnak, a Ku-Kux-Klan „láthatatlan császáranak” udvartartása. Az udvartartás nagyobb pompával és ceremóniával történik, mint akármelyik európai királyi udvarban. Láthatatlan császárnak nevezik Mr. Evans-t és fényképét az illusztrált lapok szinte naponta hozzák. A társaságot rövidítve K. K. K.-nak nevezik az Egyesült Államokban és rengeteg híve van Dallasban is. Texas főváros-

ban még mindig a nagy sikert aratott revü „Halló Amerika!” megy minden este. — A Király-színházban Kálmán Imre világhírű operettje a „Marica grófnő” kerül minden este színre. Vasárnap délután Zerkovitz „Árvácská”-ja. — A Magyar Színház, mely pénteken este mutatta be az idei francia vígjátékirodalom egyik legnagyobb sikerű darabját, a „Csibé”-t, a jövő héten váltakozva játssza az ujdonságot Fazekas Imre megrázó erejű drámájával, az „Altoná”-val. Mindkét darabban a színház legkitünőbb erői lépnek fel. Vasárnap délután Drégely Gábor és Liptai Imre mulatságos „Vörös ember”-e van műsoron. — A Belvárosi Színház jövő heti műsorán hétfőn, szerdán, pénteken és vasárnap este Fodor László franciásan merész, rendkívül szellemes vig-

sában. Szenzáció erejével hat a mikor az ugynevezett „titkos” társaság egyik új tagját ünnepélyes és misztikus keretek között felavatják. Az avatás éjszaka történik és előtte való nap a társaság megbízottjai megjelennek a mezőn az avatás színhelyén, hogy megjelöljék, hová álljanak az ünnepségre érkezett autók, ilyen ünnepségen Dallasban legutóbb harmincezer tag buszezer autóval vett részt. A tagok fehér, a fejet is elfedő dominóban és álarcban jelennek meg az ünnepség színhelyén és a kísérteties társaságot fény-szóróval világítják meg. Jelvényük az égő kereszt. Az ünnepségen egy hatalmas fakeresztet meggyújtanak és amellettt történik a felavatás. Fenn a levegőben repülőgépek keringenek, amelyből nem látszik más, csak egy lámpákkal kirakott fénylő kereszt, A K. K. K. tagjai a legveszedelmesebb terrort fejtik ki és az igazságszolgáltatás szinte tehetetlen velük szemben. Feltékenyen vigyáznak arra, hogy az ugynevezett százszázalékos amerikai ne merjen egy néger nővel, illetve férfivel végigmenni az uccán. Ha ezt mégis megtennék, másnap fenyegető levelet kap a K. K. K. aláírásával, amelyben figyelmeztetik, hogy hagyjon fel az amerikaihoz nem illő társasággal. Ha ez sem használ, éjszaka álarcban behatolnak lakásába és súlyosan bántalmazzák. Legutóbb Dallasban egy amerikaiit szurokba mártottak a KKK. társaság tagjai. A társaság elsősorban a négerrek, a katolikusok, a zsidók és a nem amerikaiak ellen veszi fel a harcot. Küzdenek olyan emberek ellen is, akik a törvények paragrafusain felül követnek el bűnöket. Ezeket a törvény nem bünteti, de megbünteti a KKK. társaság. Az anya nem akarta fiát feljelenteni és a KKK. társaság tagjai úgy megverték a tolvaj gyermeket, hogy kórházba kellett szállítani.

A bevándorlással szemben nagyon szigorúan jár el Amerika. Nagyon sok bevándorló Braziliából vagy Argentínából szökik át az Egyesült Államokba, ezeket könyörtelenül toloncolják vissza. Én három hónapig maradtam Európában és azután visszamegyek Kaliforniába folytatni munkámat.

játéka „A nagyságos asszony már láttam valahol” kerül színre. Kedden és szombaton Gandra páratlanul mulatságos vígjátéka „Ki babája vagyok én”, csütörtökön Lakatos László szellemes pesti komédiája „Fej vagy trös” van műsoron. Most vasárnap délután Szenes Béla „Az olasz asszony” című vígjátéka, jövő vasárnap délután Lakatos László „Fej vagy trös” című komédiája megy. — A Blaha Lujza-színházban jövő hétfőn 25-ödször adják a gyönyörű daljátékot, a „Szulamit”-ot, melyet minden este megismételnek a bemutató kiváló szereposztásában. Vasárnap délután „Postás Katka.”

• Földessy Arnold gondokaművész Aradon. Majd tíz éve annak, hogy Aradon utoljára hallottuk a gondokajáték egyik legnagyobb mesterét, Földessy Arnoldot. Emlé-

kezetünkben még mindig visszacseng az a hatalmas lendületű élményszamba menő virtuózprodukció, amit a zseniális gordonkás, akkor Paganini Mózes ábrándjának előadásával nyújtott hallgatóságának. Hosszu évek után sokaknak vágya teljesül most, hogy ismét fölcsendül az ő bűvös szavú gordonkájának nemes csillogásu hangja. Igaz szólista, akit a kantilénák meleg, erős lírája sohasem engedett a kamarazene szférájába. Művészetét a klasszikus elmélyedés férfias ábrándolása jellemzi, amelyen azonban állandóan átcsendül forradalmár, nyugtalan lelke. Technikája fölényével lenyűgözi, hatalmába keríti hallgatóit, akár tölcsérszerű hangulat, lobogón tüzes chanson, akár briliáns „danse” lendülete csendül meg gondokájának hurjain. Játékának erőteljes duzzadó tónusa az, ami a nagy spanyol mester, Casals fölé emeli Földessyt, kinek ujjai alól a gondokából a hegedű és bárócsa családásig hű tonusai huzognak fel.

• Fetter Irén dalestélya március 14-én Aradon. Jegyek Oláhnál.

MERESKOVSKIJ, Nagy Péter 400.— lej helyett 180.— lej. Sándor hírlapiroda, Arad. 10197

A világháború hírnél.

Új leleplezések a háború kitörésének okairól.

(Bécs, február 28.) A Durham, a kiváló angol publicista, aki már évek óta foglalkozik a háború kitörésének okával, mostan újabb leleplezéseket közöl. Durham megállapította, hogy az 1914. évi szerajevói trónörökös-gyilkosságot a szerb udvar közvetlen körvezetéhez tartozó katonatisztek készítették elő, ugyanazok az emberek, akik 1903-ban kiirtották az Obrenovics-dinasztiát és trónra segítették a Karagyorgyevicsokat. Ha a belgrádi kormány 1914-ben beleegyezett volna abba, hogy a monarchia Szerbiában vizsgálatot folytasson, úgy nyomban kiderült volna, hogy a dinasztia korrumpálttá van. Ezért választották inkább a szerbek a háborút. Amikor a monarchia csapatai meg szállták Szerbiát és a helyzet olyan volt, hogy a központi hatalmak fognak győzni, Pasic megrendezte a nagyszabású szaloniki bünpert, amelyben a trónörökös-pár gyilkosait köntöveléssel vádolták. A per célja az volt, a gyilkosokat eltüntetni, kivégezzék és így a monarchia győzelme esetén ne legyen módjukban elárulni a szerb udvart. Ezek a gyilkosok az ugynevezett fekete kéz című titkos katonai szervezet tagjai voltak és a fekete kéz azóta halálos gyűlölettel viseltetik Pasic ellen, aki evvel a szervezettel szemben a fehér kézre támaszkodik. Durham szerint az így korántsíncsen befejezve, mivel a fekete kéznek, ha módjában lesz, nyomban bosszút fog állni Pasicson és a szerb udvaron a szaloniki ítéletekért. Durham közlése diplomáciai körökben, ahol a szerzőt komoly, megbízható publicistának ismerik, óriási feltűnést keltett.

— Szívbeteg és érelmeszesedésben szenvedők a természetes k serüviz használata által könnyű és pontos bélműködés érnek el.

Találkozásom Jókai Mórral

Ista: Felix Salten (Bécs.)

A finomtolu és népszerű bécsi író és kritikus, a budapesti születésű Felix Salten, a Jókai-centennárium alkalmából a következő megemlékezéssel áldoz a nagy magyar költő halhatatlanságának:

Egy ismerősöm felajánlotta nekem, hogy bemutató Jókainak. Nagyán régen volt, még egészen fiatal ember voltam, néhány napra Budapestre utaztam és még ma is pontosan tudom, hogy féltékenységgem, hogy a költőt talán zavarom, éppoly nagy volt, mint afeletti örömem, hogy szemébe néztek ennek a híres férfinak.

Ismerősöm oly szívesen és anygyira magától értetődően ajánlotta fel ezt a találkozást, mint minden ebben a vendégszerető városban felajánlanak, ami kellemes és örömdetes.

Egy klubba mentünk, azt híszem, szabadelyű klub, vagy hasonló volt a neve. Régi ház. Ferenc császár stílusában a Dunaparton, a Lánchíd közelében. Megnyugtatólag hatott reám, hogy Jókai-val ezen a semleges helyen fogunk találkozni, ahelyett, hogy otthonának ajtaján kopogtassunk.

Egy pompásan berendezett szobában ült és kártyázott. Kérésre csendben várakoztunk. Már nem tudom meddig. Egyszerre csak előttünk állott, ismerősömet deris intimitással köszöntötte és nekem bemutatkozás nélkül kezét nyújtott, mintha már régóta ismernék egymást. Csak amikor hallotta, hogy egyetlen szót sem érték magyarul, mért végre egy pillanatig mosolygó szemével, azonban továbbra is tegezett. Ez a tegezés gyönyörű volt. Elfogultságom megszűnt, megmaradt azonban mély hódolatom az öreg ember előtt, sőt még fokozódott szívélvessége folytán.

A beszélgetés tartalmára már nem emlékszem oly pontosan. Ibsenről beszélgettünk, akinek hatása akkor kezdődött a német színpadon és a kibontakozó Hauptmannban nyilvánult meg. Jókai úgy vélekedett, hogy ez a művészeti irány igen érdekes, azonban idegen. Egy csodálkozó kijelentésemre, amely mesélő művészetére, gazdag fantáziájára vonatkozott és amely a világirodalom nagy fabulátorainak sorába emelte őt, szinte gyengédén kezét az enyémre helyezte. Mialatt azután beszélt, fáradt, nemes agastyán kezéből kisugárzó hidegség hatása alatt állottam. Ugy beszélt, mintha önmagához szólna, mintha monologizálna, pillantása messze távolba irányult.

— „Költészet...”, mondotta és a törött magyar-németességgel, furcsán, erősen és igaz emberileg hangzott, — költészet, ennek semmi köze sincsen programmokhoz... nem, ha irányok vannak... ez már nem költészet, ekkor csak egy maroknyi irodalmára van hatása... nem a gyermekek világára. A publikum gyermekekből áll! — írta hozzá nagy meggyőződéssel. „És a költészetnek szabadon kell nőnie a lélek-

ben, miként a mezei virágok a buzaöldön!... Ez a költészet!” — fejezte be erélyesen. Azután fejét csóválva, szomorú mosollyal mondotta még: „Uj idő... nem az én időm...”

Szép arcát már kikezdte az öregség, beszélő szemeiben már jelentkeztek a világos gyűrtek.

azonban nyulánk, magas alakja még feszesen tartotta magát. Ez életének utolsó éveiben történt és sokan sajnálkozva, bosszankodva beszéltek arról, hogy egy fiatal lányt vett el feleségül. Csak kevesen értették meg, hogy ennek a költő-fejedelmnek kiváltságos jogai voltak.

Leégett a legnagyobb osztrák waggongyár.

Negyven milliárd osztrák korona a kár.

(Bécs, február 28.) Borzalmas tüzvész pusztított tegnap éjjel a szent-pöltni waggongyár telepén. A gyártelep körülbelül husz épületből áll és megbecsülhetetlen értéket képvisel. A tűz a lakkozó-műhelyben keletkezett. A műhelyben öt órakor befejezték a munkát és a telepen csak az éjjeli őrség maradt. Éjszaka két óra tájban az egyik éjjeli őrség vélté, hogy a lakkozó műhelyből piros fény szűrődik ki. Odasietett és látta, hogy a műhelyben hatalmas lángyelvek nyaldossák a falakat. Az éjjeli őrség csapott és rövid percek lefolyása alatt az egész községet alarmirozták. A lakosság között pánik keletkezett, amely különösen akkor érte tetőpontját, amikor a műhelyben felhalmozott robbanó anyagok egymásután explodáltak. A tűzalarm után husz autó robotott a színhelyre a tűzoltókkal s néhány perc múlva 400 katonára érkezett meg és azonnal az oltáshoz fogtak. Csakhamar belátták,

hogy a legnagyobb erőfeszítés mellett sem képesek megmenteni a műhely épületét és az ottlevő waggonokat és anyagokat. A munka legfeljebb arra szorítkozhatott, hogy a többi épületet megmentésük. Nehéz munka után reggel öt óra tájban lokalizálták a tüzet, a lakkozó műhely és az abban levő nagyértékű waggonok és anyag hamarvá lett. A műhelyben 23 új waggon volt és a birodalmi elnök nagyértékű szalonkoszija, amely szintén a tűz áldozata lett. A vizsgálat azonnal megindult és a szakemberek véleménye szerint a kár negyven milliárd korona, vagyis több mint 100 millió lej. Kiderült, hogy csak a tűzoltók és katonaság nagy munkája volt képes megmenteni a gyárat és a községet a teljes pusztulástól, mivel a gyár nem tartotta be az előírt szabályzatokat és tűzvédő-felszerelése nem volt rendben. A rendőrség ezért feljelentést tett az ügyességnél a gyár vezetősége ellen.

Lakodalom van a mi falunkban...

Hogyan ül lakodalmat a magyar paraszt. — A zsidó hitközség a keresztény esküvőn. — A papné vigyáz a kóserságra.

(Chisineu, (Kisjenő) február 28.) Nagyzerénd község a Fekete Körös partján fekszik, ott ahol a határ húzódik Aradmegye s nagy Biharország között. Színnagvar község, melynek egyszerű lakói szorgalmas, dolgozó emberek; kiknek egyedüli örömiük, hogy mennek több gabonát csaljanak ki verjejtékes munkájukkal az istenáldott, jól termő fekete földből. — Nem is ismerik Zerénden a dologtalan, munkakerülő embert, mert akinek egy-két lánca föld se jutott osztályrészül, az sem nézi öbített kezekkel a kéklő eget, hanem libát, kacsát hizlal a városok éhes gyomrának. Erről meg éppen híres Zerénd községe. Az aradi és váradai piacra kerülő hizott libáknak nagy részét Zerénd és környékének szorgalmas népe exportálja.

De tegnap sarokba került ázó, kapa, gereblye és ünneplőbe öltözött a falu apraja-nagyja, mert Baros Lajos gazdurant Károly fia esküvőt holtomiglanai hárséget a szépséges Király-Gál Erzsike-nek. És volt olyan másnapig tartó dinom-dánom, amelyetől még boldog időben is három vármegye csengett volna. De ennek a lakodalma ebédnek, — mely bele-nyult a vacsorába, sőt a másnapi reggelibe is, — nem az volt a csattanója, hogy egy pár tucat pompásan kihízott liba, pulyka és porhanyós husu kappan fizetett érte drága életével, hanem az, hogy arra az összes Zerénden la-

kó zsidók is meg voltak hívva és részt is vettek benne.

Baros Lajos ugyanis egyik legtekintélyesebb gazdája a községnek; egészségesen gondolkodó igazi típusa a kevés szavú magyar embernek. Amikor zsidóellenes kitérőket betűz ki az újságból, meg-megcsóválja fejét és kedvtelenül mondja:

— Mígint számságot csinálnak odaital... Böcsülletes legyek az embör, punktum.

És most, hogy Károly fia tisztességgel és becsülettel leszolgált katonaidéjét s lakodalmát ülte a falu legszebb hajadonával, a „szép Erzsike”-kal, úgy tett, ahogyan gondolkodik. Négy szürkét és fényesre keféltette, főpántlikáztatta, fölkerítette a község nagy legdálisabb legényét vőfélynek s utra indította őket „lakodalmi hívogatóra”. De lelkiükre kötötte nagyon ám, hogy egyetlen zsidó házat se kerüljenek el. Csakhamar híre futott a faluban, hogy milyen lakodalom lesz Baros Károlynál és lázasan készült rá mindenki. Jól esett a meghívás a zeréndi zsidóságnak, amely el is határozta, hogy valamennyien el is mennek. Csakhogy nagy volt az akadály, mert ők konzervatív, hitű zsidók és csak „kósért” esznek. Ezen is segített Baros Lajos uram. Magához kérte a hitközségi saktart, mentőben lefizette a vágatási illetéket és tíz hizott libát, hat pulykát vágatott le szigorú rituálé szerint, majd tisztel-

tét tette a zsidó papnéval és szépen megkérte, hogy hátsorsosal részére az ő felügyelete alatt készüljön az ebéd.

Igy is történt. Volt aztán olyan lakodalom, melyet sokáig fognak emlegetni Zerénden. Az első felköszöntőt a házigazda tartotta vendégeire. Egy atyának vagyunk gyermekei — mondotta — szeressük és böcsüljük tehát egymást... A zeréndi zsidóság egyik vezető embere válaszolt a vendéglátó házigazdának és megköszönte a példaadást, hogy hogyan éljenek a különböző vallásfelekezettiek egymás mellett.

Az aradi villamos.

Egyharmad érdekeltséget vállal az új részvénytársaságban Aradváros közönsége.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi villamos vasút felépítése ügyében tegnap összeült a város értékelő bizottsága, amelynek tagjai a következők: Dr. Robu János főpolgármester, dr. Angel István polgármester, Dima Emil CFR, igazgató helyettes, Weil József CFR, főmérnök, Trimbitioni Traian iparfelügyelő, Bakonyi Kálmán volt Acsev. műhelyfőnök, Gellényi Ernő ny. Acsev. igazgató. Muresan János városi főmérnök és Kaufmann Kamil gépüzemigazgató. Az értékelő bizottság megállapítja azoknak az anyagoknak az értékét, amelyekkel a város hozzájárul a villamos építéséhez. A megállapított értékekben a város részvényeket kap a megalakuló részvénytársaságtól. A részvénytársaság részvényeinek egyharmadát Arad város, kétharmadát pedig a Bihornai-társaság jegyzi. Alaptőke egyelőre 30 millió lej lesz és a főutvonal felépítése után felemelik az alaptőkét és e célból új részvényeket bocsátanak ki. Az értékelő-bizottság kedden tartja utolsó ülését, amikor teljesen befejezik az anyagok felbecsülését, amelyeknek értéke hozzávetőleges számítás szerint négymillió lejt tesz ki.

SPORT

O AMTE—AAC barátságos footballmérkőzés a Glória sporttelepen (Ovár-tér) vasárnap délután 4 órakor. Előzőleg a II. csapatok mérkőzése 2 órai kezdettel.

O Disztorna Aradon. Az aradi római kati. főgimnázium tanulóifjúsága a múlt hó 22-én megtartott disztornáját — a múltkori nagy érdeklődésre való tekintettel — március hó 1-én délután fél 6 órakor az intézet tornatermében Strifler Ferenc intézeti tornatanár vezetésével megismétli. A disztornához az ifjúsági zenekar játszik.

— Pályázat a Hellas Sport Club hajóházának építésére. A Hellas Sport Club ezután hirdet nyilvános pályázatot marosparti hajóházának építésére. A pályázati feltételek betekinthetők Czeiler Jenő urnál, töl-előtöknél, a Czeiler-gyárban. (Pöstenberg-u.) Pályázat beadási határidő: 1925. március 7. este 6 óra, fenti címen. Kauten I. titkár.

HIREK

Királynék találkozása.

Mariora jugoszláv királyné az úvidéki állomáson fogadta édesanyját Mária román királynét.

(Ujvidék, február 28.) Csütörtökön délelőtt érdekes találkozó volt az úvidéki pályaudvaron. Erre az időpontra jelezték Mária román királyné érkezését, aki Jugoszláviába utazott, hogy leányát Mariora szerb királynét, Sándor király feleségét meglátogassa. A királyi leány Ujvidéken fogadta királyi édesanyját. Tizenegy óra ötven perckor futott be a Belgrád felől érkező udvari vonat a szerb királynéval Ujvidékre. Az állomáson megjelentek a katonai és polgári előkelőségek. A királynét hatalmas éljenzés fogadta, amikor leszállt udvari kocsiából. A fiatal Mariora királyné egyszerű barna kabátot, ugyanolyan színű prémmel, barna selyemkalapot barna tollal, barna kezűt és fekete kivágott lakkcipőt viselt. Pár perccel a belgrádi vonat után futott be az állomásra a román királynét hozó külön vonat. Mária királyné frissen szállt ki a kocsiából és szívélyesen üdvözölte leányát. A két királyné meleg és kedves találkozását az egybegyűltek hatalmasan megéljenzették. Mária királyné széles fekete bársonykalapot szürkésfehér strucc-toll-disszel, fehér selyemfűt gazdag gyöngydiszsel, fekete prémbundát szilvskín szegéllyel és fekete kivágott lakkcipőt viselt. A két aralkodó-asszony hosszabbban elbeszélgetett az állomáson egybegyűlt előkelőségekkel, majd a szerb királyné felszállt anyja vonatára és a koronás asszonyokat vivő udvari vonat a tömeg lelkes ujjongása közben kifutott az állomásról és elindult Belgrád felé.

— Királyi kitüntetések. A hivatalos lap legutóbbi száma a következő temesvári újságírók kitüntetését közli. A Román Koronarend tisztii keresztjét kapták: Vladescu István a „Nedejda” lap szerkesztője, Brăzav René cikkíró. Lovas Antal a „Temesvarer Zeitung” szerkesztője és Koppas Xavér Ferenc szerkesztő. Ugyanezen rend lovagkeresztjét kapták: Mangold Sándor és Murgu János szerkesztők, valamint dr. Nicoara Cornel ügyvéd, dr. Krauss Mihály képviselő, dr. Fracot István ügyvéd. A Román Csillagrend tisztii jelvényét kapták: Benedict Norbert és Schwartz Frigyes gyárigazgatók. Ugyanezen rend tisztii keresztjét Ardelean Constantin bankigazg., Vermes Ernő gyárigazgató, Aczel Raul dr. gyárigazgató, Himmel Sándor gyáros, Klein Dávid nagykereskedő, Jacobi Kálmán gyárigazgató és Fránkl Zoltán dettai nagykereskedő.

— Az Arany János-társaság új alakulása. A temesvári Arany János-társaság ma tartotta meg tisztújító közgyűlést. A közgyűlésen Solymási Gusztáv korelnök elnököt. A jelentések meghallgatása után rátertek az új vezetőség megválasztására. Diszelnökök dr. Szentlárany Lenő és Szabolcska Mihály, elnök Ir. Járósy Dezső, ügyvezető alelnökök Uhlyárik Béla, alelnök Jorgne-Draskovics Ilma, költő dr. Réthy Imre, titkár Kubán Eadre, főpenztáros, Kosmitza Artur, pénztáros dr.

Tárgyalják a gyilkos diák bünpörét.

Március 16-án áll törvény elé a jassyi rendőrprefektus gyilkosa.

(Bucuresti, február 28.) Zelea Codreanu, a jassyi gyilkos diák bünpöré rövidesen főtárgyalásra kerül. Emlékezetes még ez az oly nagy szenzációt keltett bünpör, amelynek főszereplője Zelea Codreanu jassyi egyetemi hallgató, aki több revolverlövessel agyonlőtte Manciu jassyi rendőrprefektust. A gyilkos diákot letartóztatták s a nyomozás során sorra fogságba kerültek a diák társai is. Nagy feltűnést kelt, hogy a pört nem a jassyi, hanem a ficsánii törvényszék tárgyalja, ahová már át is szállították erős fedez-

zettel Zelea Codreanu. Az ügyész még elkészítette a vádiratot, amely a gyilkos diákot orgyilkosság bűntettével és gyilkosság kísérletével vádolja, több társa ellen ugyanezen bűncselekményekben való részesség miatt emelnek vádat. A főtárgyalás iránt óriási az érdeklődés. A főbűnösök védelmére eddig százhuszonegy ügyvéd vállalkozott. A pör tárgyalása március 16-án kezdődik a ficsánii törvényszéken. A tárgyalás elnöke Arion törvényfőgyész lesz. Az esküdtek névsora eddig még ismeretlen.

Faragó Jenő, jogtanácsosok dr. Ligeti Sámuel és dr. Haidu Frigyes, örökös disztig Szana Zsigmond.

— Az új magyar főrendiház. Budapestről jelentik: A magyar főrendiházi javaslat részletei most jutottak nyilvánosságra. A javaslat három fejezetből áll. Méltóság és hivatal alapján tagjai a zászlóurak, a koronaörök, a Kuria, a közigazgatási bíróság és a földbirtokrendező bíróság elnöke, a másodelnöke, a budapesti tábla elnöke, a honvédség főparancsnoka, a Nemzeti Bank elnöke és a keresztény felekezetek egyháznagyjai. Választás alapján elsőbbség az örökös főrendi családok, másodsor a megyék és városok törvényhatóságai, harmadsor a mezőgazdaság, az ipar és kereskedelem, a tudomány, a művészet és a közmívelődési intézmények képviselői, örökös jogon pedig a Habsburg—Lotharingiai-ház magyar állampolgársággal bíró tagjai, akik legalább meghaladták 35 éves életkorukat. Eltérőszígon pedig legfeljebb 40 tag nevezhető ki. A választott tagokat tilkos szavazással választják. Az új törvénnyel létesítendő felsőház megegyezik a régi főrendiházzal. A felsőházi tagok is esküt tesznek. A két kamarához életkezeléskor a régi nemzetgyűlés megszűnt és megalakul az országgyűlés. Ha a kormányzó tisztét a fejedelmi hatalom betöltése előtt megszűnik, akkor az új kormányzót a két kamara közösen tartott ülésben választja meg. A képviselőház elhatározása alapján a kormányzó felelősségvonnását és a felette való bíróságot egy felsőházból való bíróság gyakorolja.

— Botrány az ismeretlen francia katona körül. Berlinből táviratozzák: A „Stahlhelm” című német lap írja, hogy a párisi diadalív alá temezett katona személyazonosságát kétség nélkül megállapították és bizonyos, hogy ez a katona nem francia, hanem August Schultz, a stuttgarti 23. gyalogezred württembergi születésű és német állampolgár közkatona. A felfedezésre úgy jöttek rá, hogy a temetőben, ahol a franciák ezt a „névtelen” katonát elszühalták, a sírban a kiásás következtében több német katonai felszerelést találtak. Ezután tüzetesen átvizsgálták a sírt is, ahol az „ismeretlen” katona fekiút és megtalálták a német rohamsisak egy darabját, valamint azt a személyazonossági plakettet, amelynek alapján azután a katona személyazonosságát kétség nélkül megállapították. Párisban a kérdés miatt órákig a megdöbbenés, de az illetékes ténnyzők hiába igyekeznek a dolgot el-

fojni, a cáfolatokat a pángermaan ajtó lapmanővernek tünteti fel.

— Kecskeméti Lipót hatvan éves. Lélekemlően szép ünnepség folyt le tegnap délelőtt dr. Kecskeméti Lipót nagyváradi zsidó főrabbi lakásán: Nagyváradi zsidósága ünnepelte a tudós főpap hatvanadik születésnapját. Délelőtt először a neolog hitközség küldöttsége kereste fel a főrabbi dr. Konrád Béla elnök vezetésével. „Eljöttünk, hogy üdvözöljünk Téged” — mondotta az elnök — mert Neked köszönhetjük, hogy hűek maradtunk tradícióinkhoz”. — Több más küldöttség tisztelgett ezután a jubileum főrabbi előtt, aki végül az egybegyűlt küldöttségekhez meghatóttan a következő beszédet intézte: — Jöttetek velem, áldalak érte benneteket. Bösszuságom, keservem igazán kevés volt, mióta itt vagyok köztetek. Volt idő, mikor a hatvan évét öregesnek láttam. De vannak itt olyanok, akik már túl vannak a hatvan éven és én valahogy mégsem tudom bennük az öregséget látni. A zsidó gondolkodásban az öregség nem vénhedtség. Életem utján én is elérkeztem a hatvanig. De ez csak feltételes megálló, az ut vezet tovább. Én most már megfogadom, hogy ehhez tartom magam és rátok olvasom, hogy ehhez tartókat magatokat. Isten éltesen benneteket.

— Halálozások. Özy Balogh Gyuláné urasszony f. évi február 27-én 68 éves korában szívizületésben elhalt. Temetése március 1-én délután 5 órakor lesz Aradon a Varjassy József-u. 44. számú gyászházból.

Draganica Traian közeli vasúti kalauz 36 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése március 1-én d. u. 4 órakor lesz Str. Virginia Hotelnél 28—30. számú házból.

— Meghívás. Az Acsev nyugdíjasokat felkéri a zindikátus vezetősége, az ügy fontosságára való tekintettel, valamennyien jelenjenek meg a szokott helyen, délután 4—5 óra között.

Ghyssa Eggy

bécsi táncművész

egyetlen aradi táncestélye

6-án.

Jegyek

11. Klein Mórnál.

— Eltemették Leier Amáliát. Budapestről jelentik: A budapesti terézkörűi rablógyilkosság ügyében a nyomozás teljességgel holtpontra jutott. A rendőrség letette arról a ter vérol, hogy az esetleg elfogandó gyilkossal tetemrehívást rendezzen, s ma délelőtt kiadja a meggyilkolt leány holttestét hozzátartozóinak. Leier Lőrinc ma át is vette a tetemet, s Leier Amáliát ma délután eltemették.

— Kis Ancsi kezdők és haladók részére március 3-tól kezdve új kolont nyit. Beiratkozni lehet Arad, Str. Bratianu 12. alatt és a teremben.

— Szives tudomására hozzuk a tisztelt közönségnek, hogy az Avivalányok által a Központban rendezendő jelmezes purimbál nem azonos a Genesyné urnó által a Fehérkeresztben rendezendő jelmezbállal.

— Távirat. 2000 dollár vendégszereplési díjban megegyezve megjelentésünk 7-iki jelmezesestélyen biztos. Patt és Patachon.

— A perzsaszőnyeg és gobelin szövésnek egy nálunk újszerű szakintézete alakult meg, mely nemcsak céljává tette, hogy a hazai perzsaszőnyegszövés színvonalát lehetőleg emelje. E célból a Magyar Szőnyegszövőtelep Conop (Jud. Arad) vezetősége műhelyeknek, de különösen otthon dolgozóknak, kik mellékterületként vagy mint hölgyeink oly nagy része saját maguknak és kelengyéjükben készítenek igazán kevés kiadáással a kincset érő szőnyegeket, készsége szolgál tanácsal és tettel. A legjutányosabb áron küldi eredeti típusú tökéletes szövészeket, villát, ollót, stb., értékes antik szőnyegeket rajzmintáit és valódi perzsa színekre festett, szakértelemmel összeállított legjobb fonaljakat, mivel ezek minden szőnyeg értékének legjobb feltételei. — Megrendelés levélléig, közlendő a nevét, esetleg kívánt színek, melyek mindig utána kaphatók. Az ismert szőnyegkönyvek legtöbb rajzát is raktáron tartják.

Az aradi Tháia-Kabartóban ma, vasárnap két előadás. D. u. fél 6 órakor fél helyárral, este 9 órakor zenés helyárral. Színre kerül utójára: Három a Grünhut.

— Pászkaelőjegyzés. Felkérjük hitközségünk t. tagjait, hogy pászkaszükségletüket f. hó 15-ik napjáig irodánkban annyival inkább jelentésük be, mert az ezen időben elő nem jegyzett pászka kiszolgáltatásáért nem vállalhatunk felelősséget. — A pászka ára kilogrammonként 35 lej, mely összeg a szükséglet bejelentés alkalmával lefizetendő. Az aradi neolog izr. hitközség előjárósága.

Földessy

világhírű

gordonkaművész

egyetlen aradi

hangversenye

2-án

(hétfőn).

Jegyek Sándor hírlapirodában.

„Zenei Szemle”. Járósy Dezső zenei folyóiratának idei februári száma gazdag tartalommal jelent meg: az eddig harminchat oldal terjedelmében megjelenő folyóirat most negyven oldalra növekedett, s bővült tartalmával egyetemes zenei ártéknésnek áll a szolgáltatásban.

— Meghalt Szlovénia egyetlen nőképviseleje. Prágából jelentik: Tegnap meghalt a Weinberge-i kórházban 52 éves korában Szlovénia egyetlen nőképviseleje, Sychrava Anna, ruttkal igazgató-tanítónő, szociáldemokrata képviselőnő. Sychrava Anna a háború előtt is élénk munkásságot fejtett ki a szociáldemokrata pártban, különösen kulturális előadásai miatt, melyek számára ismert nevet. A választásánál a turócszentmártoni választókerület küldte be a parlamentbe. Hosszabb idő óta betegeskedett. Utódja a képviselőházban Pajzer József ruttkal vas-munkás lesz.

— Százhusz lejtű háromezer könyvet olvashat ismertetésben, ha az „Exlibris” folyóatra előfizet. Kérjen prospektust Lepagától — Kollósától.

— Távirat. Gencsyné Arad. Londoni vendégszerelésünket nagy áldozatok árán megszaktjuk, március 7-iki jelmezestélyen teljes személyzettel ott leszünk. Halandzsza cirkusz igazgatósága.

— Irodai cikkek Kerpelnél Arad.

— Gencsyné jelmezestélye márc. 7-én az aradi Fehérkeresztben.

— Tíz jó könyv 100 lej Kerpelnél.

— H. Sziklay Gizel táncanártnő tánciskoláját március 1-én a „Fehér Kereszt” nagytermébe helyezi át.

— Egy világhírű francia kalandornő. Két szerelmes levél, Ember és nő gyalogló versenye, Egy hajszalon mulik a boldogság. Aki kétszer született, stb. című szenzáció cikket közöl az „Aradi Fáklya” legújabb száma.

— Könyvtárakat jó árban vesz Kerpel.

— Az 1925 évi április 18—27-én tartandó budapesti mintavásárra vonatkozó felvilágosításokat és igazolványokat ad szíveségből Spiro Róbert igazgató, Arad, Dacia-Romania Biztosító Társaság, Bul. Reg. Ferdinand 1. II. em.

— Műhímezési tanfolyamot rendez március hó 3-tól kezdve a Bourne & Co. cég a kath. misszió egyesület helyiségében Arad, Str. Dimitrie Greceanu (Perényi-u.) 20, a hol bevitt a tőle vett „Singer” varrógépeken díjtalanul taníttatja: azsu rezás, monogram, cakk, madeira, rhelieu stb. munkákra.

— Nyílt levél a zsidó hitközséghez. A konkurrencia a női becsületet sem kíméli. Emlékek a koronabeváltás idejéből. Külpolitikai bonyolalmak. Megjártam a völgyet jelöltet. Interjú egy cipőkereskedővel, stb. az „Erdélyi Élet” legújabb számából.

Megválasztották Branting utódát.

Stockholmból táviratozzák: Az elhunyt Branting miniszterelnök helyébe Svédország népszövességi delegátusnak Uden külügy-minisztert és helyettesének Sjöborg külügyi államtitkárt választották meg.

Öngyilkos lett a Márfy-pör koronatanuja.

A megszökött és visszatért Kiss Ferenc szívenlőtte magát. — Terroristák üldözése elől a halálba.

(Budapest, február 28.) Kiss Ferenc, a Márfy-pör koronatanuja ma telefonon magához kérette a Hollandia-kávéházba az összes budapesti lapok rendőri munkatársait. A telefonba bement, hogy az újságírók előtt nyilatkozni kíván. A meghívott újságírók autóbusszal érkeztek meg a kávéházba és amikor beléptek a kávéházba, Kiss Ferenc váratlanul revolvért rántott elő és szívenlőtte magát. Az öngyilkos Kiss Ferenc zsebeit kikutatták és levelet találtak nála, amelyben kijelenté, hogy nem fél a haláltól és telefon hívásával is csak azt akarta bizonyítani, hogy az utolsó pillanathon is megőrizze lelki

nyugalmát s ezért hívatta az újságírókat oda. Kiss Ferenc leveleiben többek között a következőket írta: „A választórendszer üldöz és sikerült is célját elérni. Idegeim a hajszát tovább nem bírják. Az elmúlt napokban a kávéház előtt életveszélyes fenyegetéssel fogadtak és biztosra veszem, hogy fenyegetéseiket végre is hajtották volna s ezért önkéntesül vetek véget életemnek. Anyira üldöztek, hogy kénytelen voltam Kasnyk János példáját követni. Kérem, hogy ne boncoljanak fel.” Kiss Ferencet nyomban kórházba szállították, de állapota reménytelen. Orvosai minden pillanathon várják halálát.

MULATSÁG

Az aradi jegyzőtanfolyam bálja.

Az aradi jegyzőtanfolyam hallgatói fényesen sikerült táncestélyt rendeztek ma este a Központi Szálloda dísztermében. A pazarul kivilágított és szélesen berendezett teremben tíz óra tájban kezdtek gyülekezni és a kitünően sikerült táncmulatság a reggeli órákig tartott. A bálon megjelent Georgescu János Arad-megye prefektusa, dr. Robu János közigazgató, dr. Lázár Ágoston alispán, Vulpe József szígyarancs főnök és még számosan Arad város előkelőségei közül. A rendezőség a megjelent hölgyekről a következő névsort állította össze:

Asszonyok: Dr. Robu Jánosné, dr. Lázár Ágostonné, Vulpe Józsefné, dr. Bradean Athanaszóné, dr. Chicin Rémuszné, Pocioan Jánosné, Antonescu Virgílné, Deleanu Jánosné, Birkenhauer Józsefné, Spinentiu Jenőné, Vavian Aurélné, Igrisan Demeterné, Antonescu Camilné, Herczeg Sándorné, Miu Pálné, Boneu Vazulné, Ardelean Jánosné (Tarnova), Pap N. né, Oláh Józsefné (Tarnova), Simea Béláné, Vild Ferencné, Oradon Traianné, Pufciu Sándorné.

Lednyok: Tomi Florica, Farkas Irén, Micoea Ilona, Simea nővérek, Pap Babi, Burger Annus, Burger

Margit, Pap Katalin, Tomi Auróra, Csura Jozefin, Herczegh Mária, Stantan Hortenzia és Stantan Eugenia.

Az AAC. tea-estélye.

(Saját tudósítónktól.) Szombaton este Arad népszerű sportegye-sülete tea-estélyt rendezett a Korcsolyázó Egyesület pavillonjában. Az estély rövid művészi műsorral kezdődött. Gellért Pál az aradi színház karnagyának Bizet: Arlesienne Sixte I. zongoraszáma nyitotta meg az élvezetes műsort. Holotáné Rátvay Anna monológiával őszinte nagy sikert aratott. Bizza László román nemzeti táncot mutatott be. Szabó Gyula a kitünő baritonista műdalokat énekelt, Szabadkay Miklós a színház kedvelt komikusa egy kópulét adott elő. A műsort Bizza László angol tánc zárta be. Műsor után megkezdődött a tánc és a jelen voltak a legjobb hangulatban a reggeli órákig maradtak együtt.

A rendezőség a megjelent hölgyekről a következő névsort bocsátotta rendelkezésükre:

Urasszonyok: ifj. Vass Gusztávné, Rodler Gézné, Wolf Gusztávné, Winkler Rudolfné, Solymos Ferencné, öz. Vass Andorné, Rátvay Lipótné, Schickler Iloná, Liebhardt Károlyné, Stantty Györgyné, Groszmuik Józsefné, Hajós Gézné, Wolf Edéné, Vámos Miklósné, dr. Kristyóri Istvánné, Mittermayer Hermin, Hartmann Henrikné, Bogdány Nándorné, Vent Lászlóné, Dulfner Jánosné, Török Dezsóné, Alacs Jánosné, dr. Momák Döméné, dr. Bogdánfi Zoltánné, Ungureau Béláné, Somogyi Jenőné, Rózsa Imréné, Török Zoltánné, Péterfi Ákosné, Eberlein Jánosné, Timkó Lajosné, Bérczy Lajosné, Tallán Jánosné, Édi Mariska, Diószegi Józsefné, Lippich Elekné, Lukács Györgyné, Ehling Györgyné, Nemes Aladárné, Püzesy Dezsóné, Litzkó Lászlóné, Farkas Károlyné, Mánya Demeterné, Derecskegy Károlyné, Medvetzky Sándorné, Medvetzky Györgyné,

dr. Petz Lipótné, Szende Arturné, Fiedler Imréné, Hranyczyk Ágostonné, Radocsányi Sándorné, Merkler Pálné, Baló Lászlóné, Leányok: Váradi Suncika, Kilyényi Gizi, Papp Lili, Paskuy Ili, Medveczky Margit, Winkler Mici, Vass Manca, Rátvay Nusi, Marzsó Ancsi, Kádas Pálma, Guld Gitta, Nedella Margit, Wolf Mici, Mihalek Magdus, Fiedler nővérek, Hartmann Bözsi, Hartmann Anna, Bora Margit, Demján nővérek, Bánffy Mária, Eberlein Mancsi, Timkó Ella, Bérczy Ilonka, Lukács Bözsi, Fábian Ilka, Elemér Mancsi, Müller Zsuzsa, Lippich nővérek, Diószegi Gizi, Ehling Annus, Thurzó Zsuzsa, Urbányi Kató, Radocsányi Maca.

— Siketnémák bálja az aradi Fehér Keresztben. Ma este tartották a siketnémák báljukat az aradi Fehér Keresztben. A tánc megkezdése előtt műsor volt, amelynek során Ásványi Juliska, Bizza László és Orlandó a Thalia-kabare és Szabó Gyula az aradi színház tagja lépett fel. A közönség zűg társban részletette a művészeket. Ezután megkezdődött a tánc és a nagyszerűen sikerült mulatság csak a késő reggeli órákban ért véget. A bálon megjelent Vulpe József aradi szígyarancs főnök is. A rendezőség a következőkben állította össze a megjelent hölgyek névsorát: Vulpe Józsefné, Schafferné (Temesvár), Barb Ludovica (Temesvár), Szeifert Toncsika, Malchin Mária (Vinga), Wolff Péterné (Temesvár), Walder Etelka, Argvelán Tivadarné (Szemlak), Pavlov Anna (Vinga), Kiss Istvánné (Nagyvárad), Pölös Gáborné, Szabó Erzsébet, Mari Sándorné, Luca Zsuzsanna, Szabó Károlyné, Papp Elvira, Tauzt Rézsóné, Singer Gyuláné, Kovács Rózi, Kovács Jánosné, Martancsúné, Juhász Jánosné, Juhász Mancika, Brenner Nándorné, Brenner Rózsika, Nevjelic Józsefné, Nevjelic nővérek, Prof Suciuné, Grama igazgatóné, Werkmeister Jánosné, Werkmeister Lidike, öz. Tóth Jánosné, Tóth Etuska, Detárf Margit, Detárf Magda, Glogorecsán Mária, Pick Samuné, Juhász Erzsébet, Tőfönke Pálné, Schill Ilonka, Jencsy Józsefné, Kevecsán Tivadarné, Trencsán Mária, Kelemen Jánosné és Kelemen Mariska (Pécska), Boros Juliska, Balogh Agnes, Sánta Jánosné (Újpanát), Oerhardt Éva (Újpanát), Borlodán nővérek, Eberlein Károlyné, Kovács Mancsi, Kovács Istvánné, Göpfrih Incike, Szeifert Toncsika, ifj. Vörös Józsefné, Szilágyi Gizella, Göpfrih Irénke, Farkas Lászlóné, Ujitz Ilonka, Bonta Katica, öz. Répássyné, Mituska Margit, Zsótér Rózsika, Zsótér Lili, Kozma Vera, Világossy Lajosné, Világossy Mancsi, Neumanné és még sokan.

Modern szélhámosok.

Érdekes kalandor film bemutatója

ma az aradi Apolloban.

Az aradi APOLLOBAN

kedden

EMIL JANNINGSAL

MAMON

című film bemutatója.

Ne tévessze meg a nagyhangú reklám a díszes külső. a **Höfner** gyermekhintőpora egyszerű de **nagyszerű.**

Mámor a hiátetön.

Budapesten egy berugott fiatalember felmászott a Ferencz József-híd turulmadarára, ahonnan csak a kivonult tűzoltók tudták lehozni...

I. részeg (Oldalba böki a másikat): Ötvasta ke, hogy egy „kollegánk” borközi állapotban, felmászott egy szobor tetejébe?

II. részeg (nagyokat csuklik, miközben pödörint egyet a bájoszán, fitymálva mondja): Oszt mi van abba? Nem mondom, ha az uborkafára mászott volna, mer hogy a nagyobb kunszt...

I. részeg: Talán bizony kend tudna most mászni?

II. (nevetve): Igen, hogy csak azt tudnék...

I.: Nem arru van ez, hogy a földön, hanem, hogy fölfelé.

II. (elkezd énekelni): Fölfelé megy borban a gyöngy jól fűszí...

I. (félbeszakítja): A bor meg lefelé.

II.: Arru beszéljen kend, hogy mi történt aztán a „barátunkkal”?

I.: Jöttek a tűzoltók és addig vizizték, míg meg nem adta magát.

II.: Brr!

I.: Mi baja kendnek?

II.: Alighanem vízviszonyba estem...

I.: (Megrázza).

II.: Mit csinál ke? Azé mer én varsa vagyok, ke még nem Krisztus.

I. (Énekel): „Boldogtalan azaz anya, kinek fia tszmadia”...

II. (Félbeszakítja): Kend meg kefevő, hogy tovább ne is folytassam...

I.: Jó is lesz, mert ha el nem hallgat ke, ugy a falhó lapitom, hogy onné meg a tűzoltók se veszik le.

Tarján.

Törvény előtt az ezredes gyilkosa.

Kosztka István ügyében befejeződött a vizsgálat. — A vádirat elkészítése végett áttették az iratokat az ügyészre.

(Budapest, február 28.) Kosztka István dr. királyi kincstári jogügyi főtanácsos ügye még élénk emlékezetében van a nagyközönségnek. A múlt év szeptember végén a késő esti órákban Kosztka István lelőtte a Rökk Szilárd utcában Valérián Zsigmond ezredest, mert az ezredes és Kosztkáné között lefolyt telefonbeszélgetést kihallgatva, azt következtette, hogy Valérián ezredes megszege a Kosztkának adott szavát és ismét közeledni próbált a feleségéhez. Valérián ezredest Kosztka golyója azonnal megölte és a jogügyi főtanácsos az eset után a főkapitányságra ment önmaga ellen feljelentést tenni. Kosztka István azóta vizsgálati fogságban ül.

Koritsánszky József táblabíró, mint az ügy vizsgálóbírája, a múlt év novemberében elrendelte Kosztka István elmeállapotának megvizsgálását. Németh Ödön dr.

és Minnich Károly dr. egyetemi tanárok mint törvényszéki orvosszakértők, ismételtan kérték a vizsgálóbíró, hogy az elmevizsgálati időt hosszabítsa meg. A múlt héten végre befejeződött ez a vizsgálat és az orvosszakértők részletes jelentésüket a vizsgálóbíró elé terjesztették. A két törvényszéki orvosszakértő szakvéleménye szerint Kosztka István bizonyos kisebbfokú terheltségben szenved, de sem a tett elkövetése idején, sem pedig most be számíthatósága nem korlátozott. A vizsgálóbíró az elmeorvosszakértők jelentésével a vizsgálatot befejezettnek tekintette és az iratokat ma átküldte a királyi ügyészhez a vádirat elkészítése céljából. Kosztka István és védője, Kelemen Kornél dr. között a védekezés további módja tekintetében olyan nézeteltérések támadtak, hogy Kelemen Kornél tegnap leköszönt Kosztka István további védelmének ellátásáról.

e4—e5, Fd6×e5, 13. Hf3×e5, Hc6—d4, 14. Ve2—d1, Bb8×b2, 15. Fd2—c3, Bb2—b8, 16. Vd1—d2, Fd7—e4, 17. Ba1—c1, Hf6—d5, 18. Fc3—a1, f7—f6, 19. He5—c4, e6—e5, 20. Bf1—e1, Fa4—c6, 21. Bc1—b1, Vd8—d7, 22. Hc4—e5, Fc6—e8, 23. Ha5—b3, Bb8—c8, 24. Fa1—b2, Vd7—g4, 25. Hb3×d4, c5×d4, 26. Vd2—e5, Vg4—d7, 27. Fb2—e3, Bf8—d8, 28. Bb1—b2, Hd5—c3, 29. Fg2×a8, Bc8×a8, 30. Fa3—b4, Hc3—e4, 31. Bb2—b3, Ba8—c8, 32. Bb3—a3, Ha4—b2!, 33. Va5×a7, Vd7×a7, 34. Ba3×a7, Bc8×c2, 35. Fb4—e3, Hb2×d3, 36. Be1—b1, Kg8—h8!, 37. Bb1—b7, Bd8—g8, 38. Fa3—f8, h7—h5, 39. Ff8×g7+, Kh8—h7, 40. Fg7×f6+, Kh7—g6, 41. Bb7—b6, Kg6—f5, 42. Ba7—h7, Bc2—c1+, 43. Kz1—g2, Hd2—f4+, Világos feladja.

70. SZABÁLYTALAN MEGNYITÁS.

Játszották Győrött 1925. februárban. Világos: Gruber. Sötét: Bakonyi.

1. e2—e4, Hg8—f6, 2. e4—e5, Hf6—d5, 3. c2—c4, Hd5—b6, 4. d2—d4, d7—d6, 5. f2—f4, d6×e5, 6. f4×e5, Fc8—f5, 7. Hg1—f3, e7—e6, 8. Hb1—c3, Ff8—b4, 9. a2—e3, Fb4×c3+, 10. b2×c3, 0—0, 11. Fc1—g5, Vd8—d7, 12. Ff1—d3, Ff5×d3, 13. Vd1×d3, Hb8—c6, 14. Fg5—f6? (Érdekes, de nem korrekt kombináció; jobb volt az elsáncolás g1-re.) Hc6—e7, 15. Hf3—g5, He7—g6, 16. h2—h4, Vd7—c6!, 17. h4—h5, Vc6×g2, 18. 0—0—0, Hb6—e4! (Messzeszámitott elmentés; a játszma rendkívül érdekes), 19. Bd1—g1, Vg2—b2+, 20. Kc1—d1, Ha4×c3+, 21. Kd1—e1, Vb2—c1+, 22. Ke1—f2, Vc1—f4+, 23. Kf2—g2, Vf4—g4+, 24. Kz2—f1, Vg4—f4+, 25. Hg5—f3? (Ez veszt; világosnak be kellett volna érnie a remisvel.) Ff3—e4, 26. h5×g6, f7×g6, 27. Bh1—h4, Vf4×f3!, 28. Vd3×f3, He4—d2+, 29. Kf1—e2, Hd2×f3, 30. Ke2×f3, g7×f6. (Sötét három gyalog előnyével most könnyen nyer.) 31. e5×f6, Bf8×f6+, 32. Kf3—e4, Bf6—f5, 33. Bg1—h1, h7—h5, 34. Bh4—h3, Bf5—g5, 35. Ke4—f4, Bg5—g4+, 36. Kf4—e5, Ba8—f8, 37. Bh1—d1, Bf8—f4, 38. Ke5×e6, Bf4×d4, 39. Bd1×d4, Bg4×d4, 40. e4—c5, Kg8—g7, 41. Bh3—g3, Bd4—e4+, 42. Ke6—d7, Be4—c4, 43. Kd7×c7, Bc4×c5+, 44. Kc7×b7, Bc5—e5, 45. Kb7—c6, g6—g5, 46. Kc6—d6, g5—g4, 47. Bg3—d3, Ba5—g5, 48. Kd6—e6, g4—g3, 49. Bd3—d7+, Kz7—g6. Világos feladja.

Közgazdaság.

Zürichben 2.55, Párisban 9.40 a lej kurzusa.

HELYI VALUTAÁRAK. (Február 28.) Francia frank 10.70, svájci frank 39, dollár 203, dinár 300, szokol 5.90, lira 8.20; angol font 970. **Külföldiek:** Budapest 350, Bécs (shilling g) 29, Prága 6.10, Zürich 39.40, Milánó 8.40, London 9.78, Páris 10.70 Newyork 204, Belgrád 3.35.

ZÜRICHI TŐZSDENYITÁS. (Február 28.) Newyork 520.65, London 2477, Páris 26.80, Milánó 21.05, Prága 15.42.50, Budapest 0.0072, Belgrád 8.33.75, **Bucuresti** 2.53.75, Bécs 0.0073.45.

ZÜRICHI TŐZSDEZÁRAT. (Február 28.) Newyork 520, London 2478, Páris 26.80, Milánó 21.05, Prága 15.45, Budapest 0.0072, Belgrád 8.35, **Bucuresti** 2.55, Bécs 0.0073.45.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSEL. (Február 28.) Belgrád 1138—1160, **Bucuresti** 349—351, London 345—347.000, Páris 3727—3752, Prága 2127—2147, Milánó 2920—2930, Bécs 102.15—102.75.

— Eladott aradi ingatlanok. Nahoczky Ferenc eladta a Rózer-dűlőben fekvő 200 négyszögöl házhelyet 10000 lejért Szilbereisz József és nejeinek. — 306 négyszögöl 15000 lejért Galis György és nejeinek és Vajdovics Imre és nejeinek, 210 négyszögöl 10000 lejért Herédi György és nejeinek, 202 négyszögöl 10000 lejért Ács János és nejeinek és 400 négyszögöl 20000 lejért Szilbereisz Márton és nejeinek. — Bordás István és neje eladták a Krimbara-dűlőben fekvő 5 hold 1417 négyszögöl szántót 250.000 lejért Szecsanszky Iván és nejeinek. — Váradai Pál eladta a Str. Rahovei (Mihály) 53. sz. házat 50000 lejért Crisán

György és nejeinek. — Kalánka Pál és neje eladták a Strada Fasanul 4. sz. házat 240000 lejért Boldis István és nejeinek.

Rovatvezető: Dr. Janny Géza. 69. SICILIAI JÁTSZMA.

Játszották Győrött 1925. februárban. Világos: Exner Győző. Sötét: Gruber Sándor.

1. e2—e4, c7—c5, 2. g2—g3, Hb8—c6, 3. Ff1—g2, Hg8—f6, 4. Hb1—c3, e7—e6, 5. d2—d3, d7—d6, 6. Hg1—f3, Ff8—e7, 7. 0—0, 0—0, 8. Vd1—e2, Fc8—d7, 9. Fc1—d2?, G7—G5!, 10. Hc3×b5, Ba8—b8, 11. Hb5×c6!, Fe7×d6, 12.

Az „Aviva” leányok jelmezes Purim bálja március 7-én az aradi Központiban

MEGNYILT!

Magazin „**ROYAL**” Áruház

ARAD,

Bul. Regina Maria (Andrássy-tér) 19.

a Minorita templommal szemben.

A legújabb tavaszi **MODELL** kabátok, selyem köpenyek, costumök, ruhák és bluzok állandó raktára.

!!! Külön mérték osztály !!!

77-es számú express rémei.

Szenzációs kalandor film, bemutatója ma

az aradi Urániában.

MOZI

xx Modern szélhámosok. (Kalan dorfilm-bemutató az aradi Apollóban.) Modern szélhámosok címen ma vasárnap szenzációs új kalandordrámát mutat be az aradi Apolló mozgószínház. A világhírű Alma Hinding a főszereplője ennek a rendkívül érdekes kalandordrámának, amelynek minden szereplője zseniális. Az előadások vasárnap 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor, hétfőn fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Az aradi Uránia mozgószínház rendkívül érdekes amerikai kalandordrámát mutat be ma vasárnap a „77 sz. express rémei” címen. — Amerika egy félreeső vidékének remegését zseniális ötletekkel, furfangos módon váltja meg egy elcsapott vasúti vasutas, mialatt egy kis vasutasleány szerelmi drámaja bonyolódik le. A szenzációs film főszereplője William S. Hart, az egyre nagyobb hírnévre emelkedő drámai hős.

Császárnő ibolyái.

**Raktárta
örköztek
tavaszi
ujdonságok**

STRASSER

**divatruházba
Olcsó árak!!**

NAGY GÉZA fényképész

mütermében művészi beállítású gyermekfelvételek, izékes finom kivitelű portréfelvételek. Kis képek után nagy képek, aquarellek, pastelok minden formában készítenek. A műterem állandóan látva. Arad, Balv. Reg. Maria 3. (v. Andrássy-tér.)

**SZERKESZTŐI
ÜZENETEK**

K. M. Lipova. Az ingatlanok beletelése, a sziguranca értesítése szerint, azért szükséges, hogy a sziguranca vézérfelügyelőségénél ellenőrizni tudják az idegen állampolgárok tartózkodási engedély iránti kérvények, akik Románia területén lévő ingatlanokra hivatkoznak.

Mi volna a tennivaló? Ha én nem írná, hogy mint kezdő orvosnak kevés a jövedelme, amelyből még két hugróról is gondoskodni kell, azt tanácsolnánk, hogy vegye feleségül azt a szegény kis leányt, akibe én annyira szerelmes. De ha ezt nem lehet, mint okos és jellemes ember, legyen erős ellenállni a kísértésnek, nehogy annak a szegény gyermeknek az életét tönkre tegye s magának is nagy kellemetlenséget okozzon. Tanácsolja a szülőknek, hogy küldjék a leányt vidékre, valamely távoli lakó rokonhoz, ahol egy kis szórakozásban volna része, hogy könnyebben tudna felejtetni. Beszéljen vele józanul, okosan, de ez csakis úgy sikerül, ha én nem szerelmes a leányba. Az én foglalkozásával együtt jár a rideg realizmus és mi mégis azt tanácsoljuk, vessen mély pillantást a szívébe, nem fogja-e később megbánni, hogy az igaz szerelmet, talán az igazi boldogságot, csupán anyagi kérdések miatt eltaszította magától. Nehogy később visszajárjon kísérteni a múlt! — Non credo. Valóban megdöbbenve olvastuk szomorú levelét, amelyben szerencsétlen sorsának annyi csapását és küzdelmét panaszoja el. Igazán elszomorító tudni, hogy tehetséges, becsületes és fiatal teremtesek ilyen tövises utakat kénytelenek megjárni és még elszomorítóbb hatású a sorai közül előfeketelő sötét reménytelenség. Meg kell azonban gondolni, hogy ezer és ezer embertársa gyöttrődik hasonló helyzetben és az élet oly gazdag meglepő fordulatokban, hogy előbb-utóbb egyszer csak mindenkinek elér a jobb sor. Most kell kitartónak lennie, amikor már nemcsak önmagáért, hanem eljövendő gyermekéért is állania kell a küzdelmet, amely végül majd mégis megtermi a gyümölcsöt. S egészen bizonyos, hogyha a sok bizonytalanság után kiköthet a nyugalom révében, még a rajzóját is újra sikerrel forgathatja ujjai között. Hiszen annyira fiatal, hogy mindenre jut még az életben ideje. Bizzon a sors jobbrafordulásában és az istenben, aki senkit el nem hagy. — Egy hitetlen. Joggal vonja kétségbe, hogy a kezek ráragasztásával az asztal megszólaltatható legyen, vagyis többszöri lekoppantással válaszoljon. A spiritalisták szentül hisznek benne, mások az egészet hipnotizmusra vezetik vissza, én maradok továbbra is csak hitetlen. — V. Z. A nyúlós bort így kell megjavítani: tessék sajtárban megcsapkodni, vagy erősen keverni s

aztán kénezzett hordóba átferteni; ha ez még nem segít, tanimal és gelatinnal lehet utánkezelni. — Arthur. A raffia nevű kötözőanyag egy pálmafaj méteres leveleiből hántás után állították elő. — Veritas. A leánynak volt igaza. Még ha nincs is a régi jó viszonyban, köszömi illik a hölgynek. — Érdeklődő. 1. Világi az, aki nagy életet él, nagyuri élvezeteknek hódol, az uri társaságban otthonos és annak formáival teljesen ismerős. 2. Nyárszolgármak, közönségszebben fittszernek nevezzük azokat, akik éppen ellenkezőleg: a közpolgári erkölcsöket s szokásokat követik, amik ellen a világit sem vőtenének, kicsinyesek, ódivatnak, sőt maradiak. 3. Korrekt ember az, aki minden lépésében, szavában, magaviseletében kifogástalan, a társadalmi szabályokhoz szigorúan alkalmazkodik. 4. A szabadkőművesség ma egy zártkörű társaság, amely hatóságilag jóváhagyott alapszabályait szerint szellemi, erkölcsi, emberbaráti működést fejt ki. Titkalk mincseinek, csak az a jel, amelyről egymást megismerik és a felavatás szertartását kell tagjainak titokban tartani. Eredetét a középkorban kell keresni, amikor a papok, szerzetesek foglalkoztak tényleges építéssel s munkájuk kezdetével és befejeztével áltatosságot végeztek. Mivel pedig hatóság alá nem tartoztak s ügyeiket főnökeik intézték el, ezért kapták a szabadkőműves nevet. Később a mesterséget a fölött laikusok is elsajátították, majd pedig átvitt értelemben gyakorolták az építést, a civilizáció tökéletesítésére irányuló munkájukban. Az angol nagypáholy 1717-ben alakult.

Cenzurat: Prefectura Iudetiului.

Felolós szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Császárnő ibolyái.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget

NYILATKOZAT.

Az „Aradi Hajós Egylet” megbotránkozásával és felháborodással értesült egy Aradon megjelenő nyomtatványnak FEJÉR GÁBOR egyletünk elnökét ért és egyletünkkel kapcsolatos durva és alaptalan támadásáról.

Egyletünk választmánya egyöntetűen visszautasítja az egylet belügyeibe való illetéktelen és ily durva beavatkozást, ugyancsak a cikk azon burkolt gyanúsítását, hogy annak iniciálásában bármely tagja része lenne.

Egyébként az illető sajtótermékkel polémiába bocsájtkozni az egyület méltóságán alulinak tartja.

Arad, 1925. február 28.

Az „ARADI HAJÓS EGYLET”
VALASZTMÁNYA.

Monte Cristo I. rész Erzsébet mozgóban vasárnap 3. 5. és 9 órakor.

ÉRTESETÉS.
Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint csomaga áru **HENTES ÜZLETEMET** házamba, Arad, Str. Cozmaiceanu (Miklos Kelemen-uca) 52. sz. alá **HELVEZTEM ÁT.** ahol naponta reggel 6 órától este 8 óráig úgy mint ezelőtt frissen készített és legkiválóbb minőségű csomagehenetes áruk úgy nagyban mint kicsinyben szerezhetők be.

Kiváló tisztelettel:
ZUREK KÁROLY,
1216 hentes a ter.

ÉRTESETÉS.
Ertesztjük a n. é. bőgyszómséget, hogy Aradon, a Str. Bucur (Eötvös-u.) 4. szám alatt „SYLVIA” elnevezés alatt **NŐI DIVATSZALONT** **NYITOTTUNK** s Salva pártfogást kérnek **KADINSKYNE-HAASZ ERZSÉBET** és **LÖRENCZ VILMA** tulajdonosok. 1205

Cement cserépresek öntött vaslemezekkel eladó.
Köteles Pál
Gianta (Gyanta) (Biharmegye.)
1917

Rossz órát javításra **REINER JÓZSEF** népbiztos LECHNER, von Gassz. és Kir. névűi órák festőnyálán ANADON, a lutheránus templom melott. 699

Keresztekik **12 éves leánykához** lehetőleg egész napra **okleveles tanítónő.** Francia tudás előny. Ajánlatokat „Elsőrcső” jellegre Rudolf Mosse Arad, Bul. Regina Maria 13. 10196

Masamódnő
csak elsőrangú, önálló munkakerő felvétel. Javaldalmazása: teljes ellátás, családtagaszerű kezelés és megegyezés szerinti fizetés. Cím: Cornelia Lichtstein Salon de Mode, Besita-Montana

Gurahonci I. portland cementet engros és detailban
Allandóan raktáron tart és legolcsóbban elad
a gurahonci cementgyár vezérképviselői:
Kornis Zsigmond és Márton, Arad,
Bul. Reg. Ferdinand No. 48. (volt Pa-uca sarok). — Telefon 654. 10149

Modern lakást keresek
4—5 szobásat megfelelő komforttal. — Szükség esetén cserébe adnék 3—4 szobás lakást.
Ajánlatok „Modern lakás” jellegre Rudolf Mosse hirdetőbe (Bánder hírlapiroda) Arad kéretnek. 10199

10198 Rudolf Mosse 1285
Berlini házakat veszünk
Ajánlatok teljességig, hely, hőkoberek, tornok, eladási ár és hátszámok megjelölésével
STEINER építészeti iroda
Arad, Str. Ciosca 7.

Társat
keresek 20—30.000 lej tőkével fontos üzlet forgalombahozatalához. Ajánlatokat Minden gazda megveszi” jelleggel Győrffy, „Hír”-irodája, Arad, továbbít. 15144

Magas hőfoku 405
készén, keksz, Retorta-
és erdei hőkészítés
fasszon
Mű és ipari célra, házból szárm. Telefon 401.
Altmann Ede,
Arad, B. Reg. Ferdinand (Boros B.-tér) 44.

Szöllő,
cirka hét holdas, nagy felszereléssel a galest fűt mentén elcsón eladó. — Cím: „Fortuna” (Wahinger) Irodában, Arad, Str. Cozmaiceanu (Batthyány-uca) 31. sz. Róm. kath. zárdával szemben. 16004

Fatelep nagy vevő-örrel
10 méteres átmérő, mázával, Irodabrandással 5 éves borszerződéses évi 500 lej bérrel, 16.000 lejért eladó.
„Argus”-nál Arad, Strada Eminescu 1.

Császárnő ibolyái

Tiberiu SOLTÉSZ Tibor, Arad, Str. Matei Corvin No. 1. :: Cérna és fonalak importja.

Bérbeadó

Chisindian
(Aradmegye 3000 lakos)

egy 85 év óta fennálló, korlátlan italmérséssel bíró, trafik és egyéb engedélyekkel rendelkező üzletház, mely áll: üzlet, kocsma, pince, istálló-és raktárépületekből, továbbá 8 lakószobából és a hozzátartozó melékelyiségekből. Fenti üzletház palinkafőző üstökkel, berendezéssel, 5-6000 Ml. káddal és azok elhelyezésére szolgáló színekkel előnyös fizetési feltételek mellett, esőtleg **eladó** is. Érdeklődőknek felvilágosítást

Egyesült Bank R. T.,

Arad, (Salv. Regina Maria) 21
nyujt. 1180

Férfi, női divatszövetek

óriási választékban

versenyen felüli árakban

Iosif Glésinger si fiul cégénél

Arad, Str. Mețianu (Forrai-ucca).

Közvetlen behozatal. 1226

Eladó földbirtokok!

Arad közelében 70 kat. hold agrármentes uribirtok lakóházzal gazdasági épületekkel, 66 és holt felszereléssel, kedvező fizetési feltételekkel. — Krassó-Szörény megyében 100 kat. hold uribirtok, legjobb termőföld, 5 szobás lakással, holt felszereléssel 1 millió leiert. — 50 kat. hold föld, község közelében holdankint 11 ezer leiert. — Kisjenő közelében 106 magyar hold legjobb szántóföld lakóházzal és gazdasági épületekkel 16 ezer leiert holdankint, eladók. Értekezni lehet Haász irodájában Arad, Str. Romanului No. 5. 16542

Olesó tölgy parketta — hulladék tűzifa

kapható az ARADI FAIPARI VÁLLALAT Curtici-uti főosztályán.
Telefonszám: 187 és 501.

A STRADA FABRICA (Gyár-ucca) 27-29. sz. a. kisebb nagyobb házhelyek, esetleg részletfizetésre is. Ugyanott egy gyártelepnek megfelelő emeletes és melléképületek jutányos áron eladók. Értekezni lehet Kalász János börtüzetében. Arad, Piata Avram Jancu 3. sz. 1125

Szöllőt

3-4 holdast, jó koltával Cuvintól Paulisig megvételre keresek. Cim: Gyórfy, „Mures“ irodájában, Arad, Str. Unirel. 15144

Zongora hangolást és javításokat olcsón eszközöl

MELIS, Arad, Str. N. Pompiliu (Kasza-ucca) 21. sz.

VESEK és ELADOK zongorákat

Kevesebb reclámmal, de

annál jobb minőségű és elsőrangú sörökkel kezd meg az új sör sasonat.

Báró Nopcsáné Ujaradi Sörgyára

Dreher-Haggenmacher Nagyváradi Sörgyár R. T.
1183 bérlete Aradul-Nou.

Világhírű Underwood írógépek

vezérkép-
viselete
és raktára

GARTNER

ARAD, Strada Mețianu
(volt Forrai-ucca) sarok.

FIGYELEM!

Iparosok, malomtulajdonosok, autó-garagók, petróleum- termékek detail-elrusítói stb. — Nagyban elarusítás belföld és külföldre:

Könnyű és nehézbenzin, petróleum, gépolaj, (Motorine) paoura és nyersolaj tartálykosokban és hordókban.

Ajánlatot kívánatra küldünk.

„SOLAR ROMÂNĂ“ Soc. Anon. de Foraj si Indus-
trie de Petrol, PLOESTI, Strada Anast. Pannu No. 6.

Telefon 59-2. 853 Sürgönycim: „Solarom“.

Kérjen
festék szállítójától
O. Fritze-féle
elsőrendű
lackot és lack festéket.

Illits BRISTOL-szálló

BUDAPEST. 216

Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem. Kitűnő konyha. Kávéház. Mérsékelt árak.

NŐI ÉS FÉRFI KALAPOK

TISZTÍTÁSÁT ÉS FESTÉSÉT

minden színben kemény kalapok tisztítását, szegését, panama szalmakalapok fehérlését, valamint mindenemű alakítást a legújabb divat szerint pontosan készít GALLO GYÖRGY kalapos, Arad, Str. Bratlanu 19. — Ugyanott új kalapok filc szalma selyemből izléses kivitelben készülnek. 1209

Kétlakásos magánház

Arad, Str. Eminescu suterénnel 48 ezer leu hozadékkal, esetleg elfoglalható 4 szobás, fürdő, elő és cselepszobás lakással eladó, 350.000 leuel átvehető.

„Argusnál“ Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 1. 16651

Malomévók figyelmébe!

Vám és kereskedelmi malom 7 járáttal mezővárosban. — Vámmalom 4 járatu 4000 lakosu községben társkeresztik előbenihez 750.000. utóbbihoz 150.000 leuval.

„Argusnál“ Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 1. 16651

Piactér közelében

7 lakásos bérház 3 szobás parkettás, fürdőszobás elfoglalhatósággal 650.000 leuért eladó. Kizárólagos megbízottam:

„Argus“ Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 1. 16651

Gyermekkoscsik

legfinomabb kivitelben legolcsóbban kaphatók. Mindennemű gyermekkoscsi javítások. 1068

Gyermekkoscsi üzem

Arad, Str. Simion Balut 18, (Dessowffy-u.)
Str. Mărăsesti (Kossuth-ucca sarok.)

Szikvizgyárosok figyelmébe!

Szikvizes üvegek, szörpös üvegek, engedélyezett alumínium szifon-fejek és minden ehhez tartozó alkatrészeket állandóan raktáron tart. — Előlegvételeket későbbi szállításra is elfogad:

Révész József
és Társa

Arad, Str. Episc. Radu
(Magyar-ucca) 14. 788

Kétemeletes bérház

4 szoba, fürdő, cseledei szoba, erkéllyel elfoglalható egymillió egyszázötvenezer lei. — Magánház 3 szoba, fürdőszoba elfoglalható 39.000 lei. — 4 és fél hold szőlő koltával teljes felszereléssel sürgősen eladó. Megbízott Maier, Arad, Str. Nicu Filipescu 13. (Flórián-ucca) 1218

Élő hal.

Grf. Karácsonyi rizs-telepén tenyésztett 1204

ponty kapható maximális áron minden pénteken a halpiacon, RADICS-nál.

Biztos tőkebefektetés!

Fényes Művelmet hozó iparvállalat teljesen üzemképes állapotban, nagy vevőkörrel, bárkinék biztos megélhetést nyújt eladó. Értekezni lehet

Haász Albert irodájában Arad, Str. Romanului 5. (Zrinyi-ucca.) 16542

PÉNZÉRT

5000 lejen felül előnyösen gyümölcsözteszheti Ludovic Klein, Arad, Calea Saguna 82. sz. pénzügynöksége útján. Telefon 6-38. Válaszbeliség. 829

Üzlethelyiségek

a város legforgalmasabb uccájában, május 1-re

kiadók.

Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

Soffőr tanfolyam!

Eredményesen leteheti bárki a **soffőr vizsgát**, ha beiratkozik a **soffőrképző tanfolyamba**.

Kezdődik március elején. Jelentkezni lehet Arad, Strada Mărăsesti 53. sz. Kapitány Ernő. 1224

Szőlős házhelyek

Str. Mos Ajun (Szél-uccai) parcellánkon ma, vasárnap a helyszínen részletfizetésre is eladatnak. 16651 „Argus“, Arad, Strada Eminescu 1.

Zongorák

ujak és keveset használtak elsőrendű wieni, német és angol gyártmányuak állandóan raktáron. Legmesszebbmenő jóállást vállalok! Részletfizetésre is! Jutányos árak!

STERNBERG

zongora gyári lerakat.
Grada-Mara, Piata Unirei 2.
Telefon 19-45. Sirocco No. 175

Tavaszi női felöltő, ruha, blus, jumper és alj ujdonságok megérkeztek

P L E S Z

központi ruhaáruházába Arad, a színház hátsó bejáratával szemben.

Szolid kiszolgálás!

Kérem a címre figyelni!

Dus raktáram vételkötettség nélkül megtekinthető. — Angol és francia szabóság. — Méret utáni rendelések pontosan eszközöltetnek. Kérem kirekattintást! 9026

Gyermek zokni, patent minden színben és minő-harisnya, női harisnya ségben, régi olcso árban

Szücsnél

szerezhetők be, Aradon. A motorállomással szemben.

„VICTORIA“ takarékos és hitelintézet r.t. Aradon

Részvényaláírási felhívás!

Az 1925. február hó 15-én megtartott rendes évi közgyűlés felhatalmazása alapján a „Victoria“ Takarékos és hitelintézet Igazgatósága a jelenlegi 12.000.000 Lei alaptőkét 25.000.000 Leire emeli fel, amely célból 130.000 db. 100 Lei-os új részvényt bocsát ki aláírásra a következő feltételek mellett:

1. 120.000 db. részvény a régi részvényesek rendelkezésére áll olyképen, hogy mindegyik részvényes minden egyes régi részvénye után egy új részvényt jegyezhet 120 Lei-ért.
2. 10.000 db. részvényt a nem részvényesek rendelkezésére bocsát 160 Lei-ért, míg a régi részvényesek részvényeiknek kiegészítése végett ezen tételből ugyancsak 120 Lei-ért folyamatosan jegyezhetik részvényeket.
3. A nem elővételre szóló és le nem jegyzett részvények az Igazgatóság rendelkezésére maradnak, akik azokat a régi részvényeseknek 120 Lei-ért a nem részvényeseknek pedig 160 Lei-ért fogja eladni. Ezen részvények előigyzése a részvény kibocsátási időtartama alatt történik, azonban az Igazgatóság fenntartja magának a részvények szétosztási jogát. Ezen részvények árának kiegyenlítése, a jelen részvényaláírási felhívásban közölt feltételek mellett történik.
4. Az elővételi és aláírási jog 1925. március 31-ig gyakorolható.
5. A 120 Lei illetve 160 Lei részvényárból 100 Lei az alaptőkéhez, míg a többi a tartalék alapokhoz lesz csatolva.
6. A jegyzett részvények ára 2 részletben fizetendő: és pedig az I-ső részlet fejében a régi részvényesek részvényenként 70 Lei-t, az új részvényesek pedig 110 Lei-t fizetnek az aláíráskor, míg a II-ik 50 Lei-os részlet folyó évi április hó 30-ig fizetendő.
7. Azon részvényesek, akik a jegyzett részvények teljes árát 1925. március hó 31-ig lefizetik az 1925. évi osztalékban részesednek, ellenben akik részletekben egyenlítik ki a részvények árát, a lefizetett összegek után 14% kamatot élveznek. A meghatározott időpontig be nem fizetett összegek után 16%-os pro rata temporis kamat lesz felszámítva.
8. Azon részvényesekkel szemben, akik a meghatározott időpontig a részleteket nem egyenlítették ki, az intézet alapszabályai 10. §-nak 2-ik bekezdése lesz alkalmazva, és pedig a befizetett részletek az intézet tartalék alapjára fordítottak, a részvénytulajdonos elvészti egyúttal részvényesi jogát, az illető részvény pedig érvénytelennek lesz nyilvánítva.
9. A jegyzett részvényekről ideiglenes részvényismervény lesz kibocsátva.

10. Az 1922. február hó 19-iki közgyűlés elhatározta, hogy a részvényeket 500 Lei-es névértékű címletekre vonja össze, ezen határozat végrehajtása céljából a részvényesek felkértemek, hogy részvényeik darab számát egészítsék ki olyképen, hogy azok maradék nélkül oszthatók legyenek 5-el. Ezen célból a régi részvények a forgalomból kivonandók és ezek ellenében az új részvények kiadásáig névre szóló összevont letéti jegy lesz kiadva.

11. Ezen tranzakcióval kapcsolatban a részvények átírása az alapszabályokban előírt átírási díj beszedése nélkül történik, amennyiben az átírás az elővételi jog gyakorlásakor eszközöltetik.
12. Azon részvényesek akik nem rendelkeznek legalább 5 db. 100 Lei n. é. régi részvény felett és a jelen részvénykibocsátás időtartama alatt nem egészítik ki részvényeik db. számát legalább 5 db. 100 Lei n. é. részvényre, bezárólag 1925. évtől kezdve osztalékban nem fognak részesülni és minden 100 Lei n. é. részvény ellenében 120 Lei lesz nekik kamat nélkül kifizetve, mint megváltási összeg.
13. Azon részvényesek akik 5-nél több részvennyel rendelkeznek, ellenben a részvényeik db. száma maradék nélkül nem osztható 5-el és a jelen részvénykibocsátás tartama alatt sem egészítik ki 5-el osztható számmá, minden régi 5 részvénye után egy darab 500 Lei n. é. részvényt és minden 100 Lei n. é. maradék részvény után 120 Lei-t fognak kapni kamat nélkül. Az ilyenképen beváltásra kerülő maradékrészvények sem részesülnek az 1925. évtől kezdve osztalékban.
14. Az 5-re ki nem egészített részvények semmisnek lesznek nyilvánítva.
15. Az elővételi jog gyakorlása a régi részvények bemutatása mellett az alant közölt helyeken történik, ahol lebélyegeztetnek és a 10. pont értelmében 500 Lei névértékű címletekre való becsesülés végett visszatartatnak.
16. A részvények elővétele és jegyzése a központon és fiókintézetekben kívüli:
 - a) az összes román pénzüzeteknél, amelyek a „Solidaritatea“ tagjai;
 - b) A Banca Româneasca, Banca Marmorosch Blank Et. Co., Banca Commercială Română, Banca Generală a Țării Românești és Banca Christovoi bucaresti pénzüzeteknél történik.
17. Az új részvényesek 1926. január hó 1-vel lépnek alapszabályszerű jogalkba.

Arad, 1925. február hó 15-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Uj kalap üzlet nyitit meg Aradon, Str. Alexandri (Salaș-u) 5. szám alatt, a „Központi“ korthelyiséggel szemben. **Salon de mode** hol a legelegánsabb bécsi modellek, valamint egyszerűbb szalma- és gyermek kalap-ujdonságok nagy választékban állanak a m. t. hölgyközönség megtekintésére. **Gyászkalapok** és alkalmi szölvételek gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 761

Hajóstársaság

képviselőt keres ARADRA.

Ajánlatokat referenciákkal „Lloyd Express“ Cluj, Strada Memorandului 24. továbbit „Referencia 3392“ jelige alatt.

Alkalmi szállóvétel!

A hegyvidék, vilamos megálló közelében 12 kat. hold kintű termő, teljesen jó karban levő új szálló, 5 szobás urilakkal, présházzal, teljes felszereléssel eladó. Megbizott: Haász Irod. Arad, Str. Românești No. 6. (Zrinyi-utca.) 16542

Keresünk asonali belépésre fiatalabb **vaskereskedő segédet** raktári munkálatokra. **Maxim I. Vulcu** fabrică de șuruburi și industrie metalurgice ARAD, 1205 Strada Colonel Paulianu 10-12.

Rudolf Mosse 1287

UTAZÓ ÉS SEGÉD

március hó 15-i belépésre kerestetik helybeli kötött-árú nagykereskedés részére. Ajánlatok f. hó 5-ig „Kötött“ jeligére Rudolf Mosse hirdetőbe kéretnek.

Olesón, óriási nagy választékban legújabb tavaszi, nyári férfi szövetek, covercoak és Doublek J. Schutznál, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 28. sz. 15149

Kerékpár szanatorium Arad, Strada Mărușești No. 6. (Kossuth-utca) Rendelésre elfogad új kerékpárok készítését és minden szakmába vágó speciális javítását **Ioan Sambura** Elsőrendű zománcozás! — Vess és elad kerékpárokat, motorkerékpárokat, varrógépeket, kerék-párgummi és alkatrészek állandóan raktáron.

Bráza-y-szappanok a legjobbak! Képvisele: **Barna Testvérek cég által, Arad, Str. Eminescu 4. :-: Telefon 788.**